

NEWCOMERS
NETWORK FOR LGBTQ REFUGEES IN SWEDEN

NYBÖRJARMATERIAL I SVENSKA

Framtaget för RFSL Newcomers

och som inspiration för SFI-lärare

PÅ SFI
B-NIVÅ

NYBÖRJARMATERIAL I SVENSKA

Framtaget för RFSL Newcomers

och som inspiration för SFI-lärare

TEXT Kasia Syty

PROJEKTLEDNING Anna Nordqvist & Vanja Braathen

KORREKTUR Sharon Wagiella

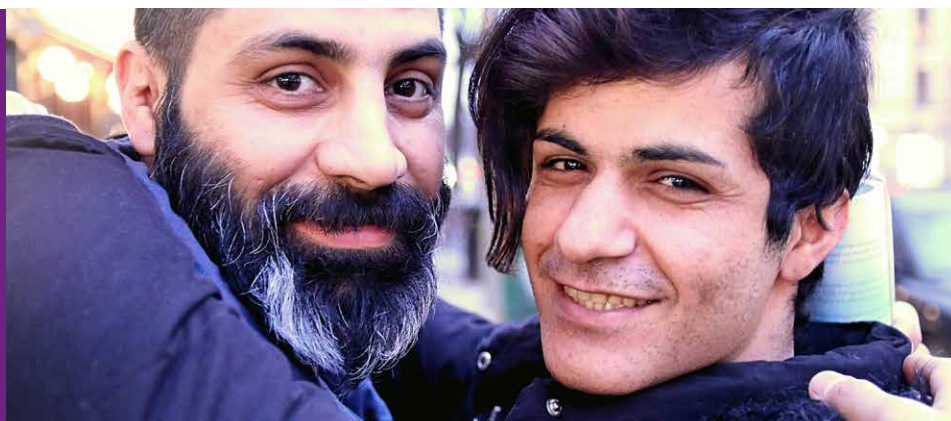
FORM Stina Oldmark

RFSL 2018

Innehåll

INLEDNING	6
TEMA: HEJ! VÄLKOMMEN!	8
TEMA: FAMILJ	26
TEMA: BOSTAD	46
TEMA: JOBB	62
TEMA: HÄLSA	80
BEGREPPSORDLISTA	100

Inledning

Om RFSL Newcomers

RFSL Newcomers är ett nätverk för och med asylsökande, papperslösa och nyanlända hbtqi-personer i Sverige. Våra medlemmar kommer från alla delar av världen och har ofta flytt förföljelse i sitt hemland på grund av sexuell läggning, könsidentitet eller könsuttryck.

RFSL Newcomers skapades som en reaktion på ett behov av aktiviteter, stöd och vägledning då många asylsökande och nyanlända hbtqi-personer upplever att de varken får stöd eller information om sina rättigheter vid ankomsten till Sverige. Idag är RFSL Newcomers såväl en stödgrupp som en social mötesplats. Vi organiserar regelbundna medlemsträffar med aktiviteter, upplysning och rådgivning. RFSL Newcomers finns i flera städer runt om i Sverige på RFSL:s avdelningar, med varierande stödmöjligheter.

Vårt mål är att stärka våra medlemmars identiteter och röster genom att skapa mötesplatser där de kan dela erfarenheter, knyta kontakter och träffa vänner. En av de populäraste aktiviteterna är lektioner i svenska.

Läs mer: www.rfsl.se/verksamhet/asyl/newcomers

Om undervisningsmaterialet

På ett språkforum läser jag ett argt inlägg: *Vad har hbtqi med språkinläring att göra?* Svaret är enkelt: Det handlar om att känna sig representerad i och inspirerad av läromedlen. Det handlar om känna sig sedd av samhället, inte ifrågasatt eller marginaliserad. På samma sätt som representationen breddas för att avspegla hela befolkningen inom andra livsområden, bör läromedlen för SFI inkludera också hbtqi-personers vardag och icke-heterosexuella relationer. Och i skrivande stund är så tyvärr inte fallet.

SFI-läraren och författaren Sara Lövestam undersökte ämnet i sitt examensarbete på Södertörns högskola: *Jag inriktar mig inte på sexualundervisning. En studie av attityder till homosexualitet i undervisning och läromedel på SFI.* (2006) I en av hennes intervjuer konstaterar en av de intervjuade lärarna: ”[D]et har märkts hur könsroller varit en aspekt i litteratur och läromedel (typ Lisa arbetar med fysik och Kalle hämtar barnen på dagis). Sen kom etniska aspekten. Nu handlar alla grammatikböcker om Ali och Farida. Men aspekten sexualitet har inte slagit igenom. Alla är fortfarande hetero.”

Det finns en uppsjö av SFI-läromedel på den svenska och även den internationella marknaden. Som utbildad SFI-lärare och lingvist är jag ständigt ute efter de perfekta läromedlen: såväl böcker som videor, appar och allt som kan underlätta inlärningsprocessen. I mitt arbete som volontär med RFSL Newcomers saknade jag ett läromedel såsom det du har framfört dig, en nyframtagen nybörjarkurs i svenska, som kan användas av alla som kämpar med att lära sig svenska och som inspiration för lärare som vill få in hbtqi-perspektivet i sin undervisning. Målgruppen för materialet är RFSL Newcomers runt om i Sverige, som ofta inte har rätt till en regelbunden lärarledd undervisning. Materialet kan både användas på egen hand och i grupper ledda av personer som inte nödvändigtvis är utbildade lärare men som är lärarvolontärer och hjälper RFSL Newcomers med undervisning i svenska.

Materialet är som i de flesta läroböcker uppdelat i olika teman och är framtaget utifrån erfarenheter av och forskning kring temaarbete som jag har jobbat mycket med inom SFI på folkhögskola. Möjligheterna att vidga varje tema genom olika undervisningsformer är stora och bara fantasin sätter gränser.

Kasia Syty

Legitimerad SFI-lärare och volontär RFSL

TEMA:

Hej!

Välkommen!

Hälsningsfraser

Hej! Hur
mår ni?

Tja! Jag
mår bra,
tack!

Hej!
Bara bra.

– Hej!

– Hej!

– Hur mår du?

– Bra, tack.
Och du?

– Bara bra.

– Tja! Läget?

– Jag mår bra,
tack.

– Hej! Hur är
det?

– Hej! Det är
bra.

– Hej! Hur är
det med dig?

– Sådär.

Tack!

– Varsågod!

– Tack!

– Tack så
mycket!

– Tack, tack!

Hej då!
Vi ses!

Nya fraser

Hej
Hur mår du?
Bara bra
Hur är det?
Varsågod

Tja
Själv?
Sådär
Hur är det med dig?
Tack

Hej då
Läget?

Alfabetet

Stora bokstäver:

A B C D E F G H I J K L M N O P Q
R S T U V W X Y Z Å Ä Ö

Små bokstäver:

a b c d e f g h i j k l m n o p q
r s t u v w x y z å ä ö

Vokaler:

a e i o u y å ä ö

Konsonanter:

b c d f g h j k l m n p q r s t v w x z

Vad heter du? Skriv ditt namn:

Jag heter _____

Träna och skriv **små** bokstäver:

a	_____
b	_____
c	_____
d	_____
e	_____
f	_____
g	_____
h	_____
i	_____
j	_____
k	_____
l	_____
m	_____
n	_____
o	_____
p	_____
q	_____
r	_____
s	_____
t	_____
u	_____
v	_____
w	_____
x	_____
y	_____
z	_____
å	_____
ä	_____
ö	_____

Träna och skriv **stora** bokstäver:

A	_____
B	_____
C	_____
D	_____
E	_____
F	_____
G	_____
H	_____
I	_____
J	_____
K	_____
L	_____
M	_____
N	_____
O	_____
P	_____
Q	_____
R	_____
S	_____
T	_____
U	_____
V	_____
W	_____
X	_____
Y	_____
Z	_____
Å	_____
Ä	_____
Ö	_____

Siffror

0	– noll	16	– sexton
1	– en, ett	17	– sjutton
2	– två	18	– arton
3	– tre	19	– nitton
4	– fyra	20	– tjugo
5	– fem	21	– tjugoett
6	– sex	22	– tjugotvå
7	– sju	23	– tjugotre
8	– åtta	24	– tjugofyra
9	– nio	25	– tjugofem
10	– tio	26	– tjugosex
11	– elva	27	– tjugosju
12	– tolv	28	– tjugooåtta
13	– tretton	29	– tjugonio
14	– fjorton	30	– trettio
15	– femton	31	– trettioett

40	– fyrtio	80	– åttio
50	– femtio	90	– nittio
60	– sextio	100	– (ett) hundra
70	– sjuttio	1000	– (ett) tusen

Hur många hjärtan ser du?

Jag ser _____

hjärtan.

Veckodagar

Vardagar

måndag
tisdag
onsdag
torsdag
fredag

Helg

lördag
söndag

en vecka = sju dagar
ett år = tolv månader
ett år = 52 veckor

Fyll i luckorna

Vad är det för dag idag?

I dag är det _____

Och vad var det för dag igår?

Igår var det _____

Så vad blir det för dag imorgon?

Imorgon blir det _____

Jättebra!

Nya ord

i dag = idag

i går = igår

i förrgår

i morgon = imorgon

i övermorgon

Månader

januari
februari
mars
april
maj
juni

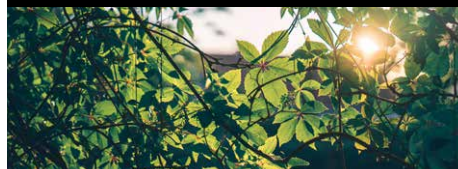
juli
augusti
september
oktober
november
december

Fyra årstider

vår

sommar

höst

vinter

Svara på frågan

Vilken är din favoritårstid?

Min favoritårstid är _____

Datum

Ordningstal

1	– första	17	– sjuttonde
2	– andra	18	– artonde
3	– tredje	19	– nittonde
4	– fjärde	20	– tjugonde
5	– femte	21	– tjugoförsta
6	– sjätte	22	– tjugoandra
7	– sjunde	23	– tjugotredje
8	– åttonde	24	– tjugofjärde
9	– nionde	25	– tjugofemte
10	– tionde	26	– tjugosjätte
11	– elfte	27	– tjugosjunde
12	– tolfte	28	– tjugoåttonde
13	– trettonde	29	– tjugonionde
14	– fjortonde	30	– trettionde
15	– femtonde	31	– trettioförsta
16	– sextonde		

Svara på frågan

Vad är det för datum idag?

I dag är det _____

den _____ 20 ____

Telefon- nummer

Läs dialogen

Hej! Vad är det för telefonnummer till RFSL Newcomers Stockholm?

073-509 17 27

Vad är det för adress?

Alsnögatan 7, plan 3
Danvikstull Stockholm

Kan jag få ett swishnummer också?

123 900 40 86

Tusen tack!

Tack för ditt stöd!

Svara på frågan

Vad är ditt mobilnummer?

Min mobilnummer är _____

Ge en gåva till RFSL!

Ditt bidrag ger oss möjlighet att förändra världen och jobba med bland annat asylfrågor.

Swisha in valfri summa till 123 900 40 86.

Läs mer på www.rfsl.se/engageradig

Vad heter de?

Läs korta intervjuer med fyra medlemmar i RFSL Newcomers: Vad heter de? Vad har de för pronomen? Hur mår de?

- *Hej! Vad heter du?*
- *Hej! Jag heter Daniel.*
- *Hej Daniel! Trevligt att träffas! Vad är ditt pronomen?*
- *Mitt pronomen är han.*
- *Hur är det med dig idag?*
- *Mycket bra!*

-
- *Hej! Vad heter du?*
 - *Hej! Jag heter Suma.*
 - *Hej Suma! Trevligt att råkas! Vad är ditt pronomen?*
 - *Mitt pronomen är hon.*
 - *Hur är läget idag Suma?*
 - *Bara bra, tack.*

- Hej! Vad heter ni?
- Hej! Vi heter Niss och Doria.
- Hej Niss och Doria! Kul att se er här!
- Vilka är era pronomen?

Niss: – Mitt pronomen är han och hen.

Doria: – Mitt pronomen är hon.

- Hur mår ni idag?

Niss: – Bra, tack.

Doria: – Sådär.

Grammatik

Pronomen

jag
du
hen
hon
han
den/det

vi
ni
de

Nya ord

heter
trevligt
kul
träffas, råkas

Nya fraser

Trevligt att träffas!
Trevligt att råkas!
Kul att se dig/er!
Mitt pronomen är...
Välkommen!
Välkomna hit!

Vad heter..?

Förnamn: Leo
Efternamn: Santos
Bor: Gävle
Pronomen: han

Fyll i luckorna.

Han heter _____ i förnamn.

Han heter Santos i _____.

Han bor i _____.

Förnamn: Kaj
Efternamn: Ryd
Bor: Umeå
Pronomen: hen/den

Fyll i luckorna.

Hen heter _____ i förnamn.

Hen heter Ryd i _____.

Hen bor i _____.

Förnamn: Theo
Rachel
Efternamn: Movitz
Bor: Stockholm
Pronomen: hon

Fyll i luckorna.

Hon heter _____ i förnamn.

Hon heter Movitz i _____.

Hon bor i _____.

Fyll i luckorna.

Mitt förnamn: _____

Mitt efternamn: _____

Jag bor i: _____

Mitt pronomen är: _____

Vilka språk talar de?

Namn: Mohammed
 Språk: arabiska, svenska
 och engelska
 Pronomen: han

Namn: Doria och Niss
 Språk: kurdiska, franska
 svenska och
 engelska

Vilka språk talar de? Vilka språk talar du?

Mohammed talar tre språk. Han talar _____
 _____ och _____

Doria och Niss talar fyra språk. De talar _____

 och _____

Hur många språk talar du? Vilka språk talar du?

Jag talar _____ språk.
 Jag talar _____

Utal – vokaler

Träna uttalet av vokaler:

i bi mina is
y ny mys yr
u nu sur ur
o ro sol osa

e le hej ek
ö hö rök öl
å så får ål
ä lä säl ära

a ja bal al
e i y ä ö
mjuka vokaler

a o u å
hårda vokaler

Långa och korta vokaler:

En lång vokal brukar följas av bara en konsonant eller ingen alls. En kort vokal brukar följas av två eller fler konsonanter.

a
lång
har
lam
glas

kort
hatt
lamm
glass

e
lång
vet
ser
mer
kort
vett
sett
mest

i
lång
vin
vila
fika

kort
vinna
villa
ficka

o
lång
bor
ros
Ola

kort
Bosse
rott
Olle

y
lång
ny
dyr
fy

kort
nytt
tyst
kyrka

u
lång
ful
sju
kul
kort
full
sjutton
hund

å
lång
mane
blå
långt

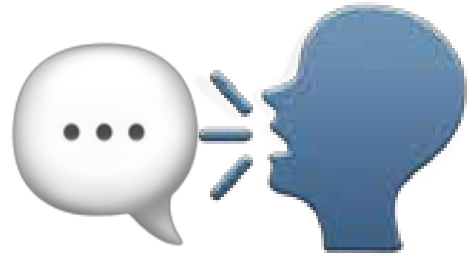
kort
mandag
blått
långt

ä
lång
väg
äta
läs

kort
vägg
älska
läst

ö
lång
söt
öga
död

kort
trött
högt
dött

Betoning – påstående satser

Träna betoning av verb och objekt i påstående satser:

Här betonar du verb

Daniel dricker.

Suma ätter.

Doria skriver.

Niss lyssnar.

De kokar.

Här betonar du objekt

Daniel dricker te.

Suma äter ett äpple.

Doria skriver ett brev.

Niss lyssnar på musik.

De kokar vattnet.

Markera betoning själv!

Nils lagar.

Anna tittar.

Lova kör.

Peter cyklar.

Jag läser.

Nils lagar mat.

Anna tittar på teve.

Lova kör buss.

Peter cyklar snabbt.

Jag läser en bok.

A young child with dark skin and short, curly hair is sitting on a dark, reflective floor. The child is wearing a green patterned dress with gold trim and colorful patterned pants. They are holding a colorful ball (red, green, blue) in their right hand. In the background, another child is visible, slightly out of focus, wearing a white shirt with colorful patterns. The text "TEMA:" is overlaid on the image in a white box.

TEMA:

Familij

Vi är en regnbågsfamilj

Familjen Al-maliki

Familjen Al-maliki bor i Malmö. Diaco är 33 år gammal och hen jobbar som lärare på en skola. Hen har en partner som heter Dima. Dima är 40 år gammal och hon är student. Diaco och Dima har två barn. De heter Ahmad och Shaker. Ahmad är 8 år och går på grundskola. Shaker är 5 år och går på förskola.

Alex och Kaj

Det här är Alex och Kaj. De bor i Stockholm. Alex är 23 år gammal och han jobbar på RFSL. Han är bisexuell. Kaj är 22 år gammal och hon är musikartist. Hon sjunger. Hon är transperson. De är vänner och de är familj för varandra. De tillbringar varje dag tillsammans.

Familjen Settergren

Familjen Settergren bor i Kiruna. Jack är 33 år gammal och han arbetar som sjuksköterska på ett sjukhus. Han har en partner som heter Noa. Noa är 50 år gammal och han är frisör. Noa och Jack har inga barn. De vill inte just nu. Kanske i framtiden. De har många syskon. Det räcker.

Gia Perez

Hon heter Gia Perez. Hon bor i Borås. Gia är 31 år gammal. Hon är arkitekt men hon jobbar inte nu. Hon är singel. Hon har ett barn. Hen heter Elmo. Elmo är en bebis, ett spädbarn. Hen är 7 månader gammal. Gia sitter hemma med Elmo. De trivs ihop.

Nya ord

Substantiv

en regnbåge

en färg

en lärare

ett barn

en bebis

ett syskon

en familj

en musikartist

en skola

en partner

en sjuksköterka

en framtid

en flagga

en vän

en student

en arkitekt

en frisör

Verb

har

sjunger

räcker

jobbar = arbetar

är

tillbringar

trivs

bor

sitter

vill

En regnbågsflagga
har sex färger:

- ♥ röd
- ♥ orange
- ♥ gul
- ♥ grön
- ♥ blå
- ♥ lila

- 🏳️ en regnbågsflagga
- 🌈 en regnbåge

Hbtqi-ord

Regnbågsfamilj

Homsexuell

Bisexuell

Transperson

Queer

Intersexuell

Vad? Var? Vem?

Svara på frågorna:

1. Var jobbar Alex? _____
2. Vad heter Gias barn? _____
3. Hur gammal är Shaker? _____
4. Vem i familjen Settergren är frisör? _____
5. Var bor familjen Al-maliki? _____
6. Vad jobbar Kaj med? _____
7. Vem jobbar som arkitekt? _____
8. Hur gammal är Noa? _____

GRAMMATIK – FRÅGEORD

VAR?

Var bor du?
Jag bor i Västerås.

HUR?

Hur mår du?
Jag mår inte bra.

VAD?

Vad heter du?
Jag heter Kaj.

VEM?

Vem jobbar på RFSL?
Alex jobbar på RFSL.

Klockan

Hej! Vad är klockan?

Klockan är *tjugo över nio*.

9:20

Hej! hur mycket är klockan?

Den/Hon är *nio och tjugo*.

Klockan sex
sex noll noll

Fem över nio
nio och fem

Tio över fyra
fyra och tio

Kvart över fem
fem och femton

Tjugo över sju
sju och tjugo

Fem i halv fyra
tre och tjugofem

Halv ett
tolv och trettio

Fem över halv elva
tio och trettiofem

Tjugo i fem
fyra och fyrtio

Kvart i fem
fyra och fyrtiofem

Tio i sju
sex och femtio

Fem i ett
tolv och femtiofem

TID

ett dygn =
24 timmar.

en timme =
60 minuter.

en minut =
60 sekunder.

en halvtimme =
30 minuter.

en kvart =
15 minuter.

Vad är klockan?

12:10

2:30

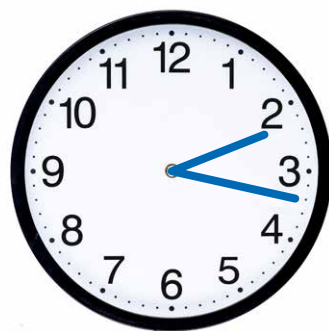
11:15

10:45

4:55

7:20

Träna klockan

Vad är klockan? Skriv på **två** olika sätt:

Klockan är 2:17 eller 14:17.
Klockan är sjutton över två.
Klockan är två och sjutton.
Klockan är fjorton och sjutton.

14:00 Klockan är två. / Klockan är fjorton noll noll

14:05

14:10

14:15

14:20

14:30

14:35

14:40

14:45

14:50

14:55

24.00 = 00:00 = midnatt

Vad är klockan? Skriv på **tre** olika sätt:

Halv åtta.

Sju och trettio

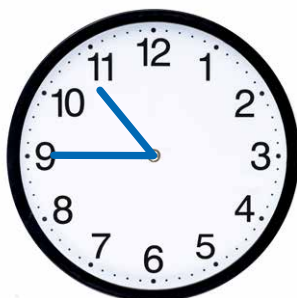
Nitton och trettio.

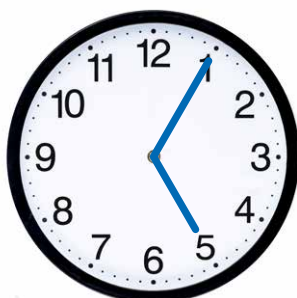

och trettiofem.

Tio och

Vad är klockan?

12:10 Tio över tolv

10:15

15:40

17:20

22:05

18:15

01:35

11:25

13:00

05:05

16:45

19:30

En dag i Jacks liv

Läs och stryk under alla **verb**

Jack vaknar klockan halv sju på morgonen. Han borstar tänderna och klär på sig. Klockan sju äter han frukost och läser tidningen. Klockan halv åtta åker han buss till jobbet. Han jobbar på Kiruna sjukhus som sjuksköterska. Han hjälper patienter. Han trivs på jobbet. Han börjar jobbet klockan åtta och slutar klockan fem. Han äter lunch klockan tolv och ringer sin mamma. Efter jobbet åker han till gymmet och tränar en timme. Sedan åker han hem, lagar mat och väntar på sin partner Noa. De äter middag och tittar på en film tillsammans. De somnar klockan elva på kvällen.

Skriv ner alla verb från texten

Stämmer det? Skriv Ja eller Nej:

1. Jack vaknar 8.30. _____
2. Han tycker om sitt jobb. _____
3. Jack jobbar som läkare. _____
4. Efter jobbet går Jack hem. _____
5. Jack och Noa är ett par. _____
6. Noa lagar middag åt Jack. _____
7. Jack och Noa somnar kl. 23. _____

Regelbundna Verb

Infinitiv (att ...)

1. att vakna
- 2a. att ringa
- 2b. att åka
3. att klä på sig

Presens (Nu)

- +r – vaknar
- +er – ringer
- +er – åker
- +r – klär på sig

Det finns fem olika verbgrupper:

Grupp 1, 2A, 2B, 3 – **Regelbundna Verb**

Grupp 4 – **Oregelbundna Verb**

En dag i Noas liv

Fyll i luckorna i texten om Noa:

Noa _____ klockan halv nio. Han duschar och tar på sig en badrock. Han _____ te och röker en cigarett. Klockan halv tio _____ han till jobbet. Han jobbar som frisör i centrala Kiruna. Han tvättar och _____ hår. Han börjar klockan tio och _____ klockan sex. Han är trött på sitt jobb. Han har mycket ont i ryggen. Han _____ lunch klockan ett och pratar med en kompis. På eftermiddag ringer Noas kusin. De _____ länge. Efter jobbet går han och _____ mat i en affär. Hemma väntar Jack med en god middag. Nu _____ Noa äntligen bra.

1. När vaknar Noa? _____

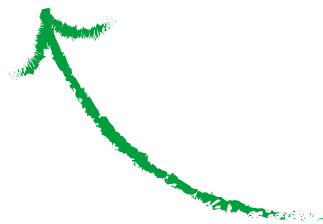
2. När börjar Noa jobba? _____

3. Vad gör Noa på morgonen? _____

4. När slutar Noa jobba? _____

5. Vad gör Noa på eftermiddagen? _____

6. Vad gör Noa på kvällen? _____

När gör Noa vad? Vad gör han när? Svara på frågorna:

[illegible]

Vad gör hen idag? Olika verb:

Hen går.

Hen cyklar.

Hen flyger.

Hen springer.

Hen sover.

Hen badar.

Hen lagar mat.

Hen äter.

Hen tränar.

Hen spelar basket.

Hen simmar.

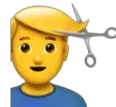
Hen dansar.

Hen surfar.

Hen målar.

Hen klipper hår.

Hen dricker.

GRAMMATIK – VERBGRUPPER

INFINITIV (att...)	IMPERATIV (!)	PRESENTS (nu)	PRETERITUM (då)	PERFEKT (då > nu)
1. träna	träna	+r tränar	+de tränade	har +t har tränat
2a.ringa	ring	+er ringer	+de ringde	har +t har ringt
2b.klippa	klipp	+er klipper	+te klippte	har +t har klippt
3. bo	bo	+r bor	+dde bodde	har +tt har bott
4. gå	gå	+r går	gick	har gått

Familjen Al-maliki handlar mat

Diaco, Dima, Ahmad och Shaker Al-maliki går och handlar mat. De vill laga en grönsaksgryta ikväll. Barnen vill ha chips. Dima betalar i kassan och får ett kvitto.

Titta på kvittot och svara kort på frågorna:

1. Vad heter affären? Vad ligger den?

2. Vad betalar Dima? Betalar hon med kontanter?

3. När handlar familjen? Vilken tid?

4. Vad kostar ett kilo tomater?

5. Vad kostar mest?

6. Hur många bullar köper familjen?

Frukt och grönsaker

en paprika

en tomat

en aubergine

broccoli

en potatis

ett
salladshuvud

en morot

en gurka

en lök

en vitlök

en blomkål

en avokado

vindruvor

en
vattenmelon

en citron

en banan

en ananas

ett äpple

ett päron

en persika

två körsbär

en apelsin

en jordgubbe

en kiwi

Andra produkter

ett ägg

bröd

ris

pasta

ost

tomatsoppa

jordnötter

honung

en kaka

choklad

glass

mjölk

kaffe

te

läsk

öl

vin

Mer från köket:

en sked

en tallrik

bestick
en gaffel
en kniv

ätpinnar

ett glas

en kopp

En gurka, flera gurkor...

Skriv orden i **singular** och i **plural**:

en gurka

två gurkor

GRAMMATIK – SUBSTANTIV

OBESTÄMD FORM

en-ord --> en gurka, en tomat ...

ett-ord --> ett äpple, ett ägg ...

BESTÄMD FORM

gurkan, tomaten

äpplet, ägget

SINGULAR

PLURAL

en gurka

gurkor

en lök

lökar

en ananas

ananaser

ett äpple

äpplen

ett päron

päron

SINGULAR

PLURAL

gurkan

gurkorna

löken

lökarna

anansen

ananaserna

äpplet

äpplena

päronet

päronen

Uttala – konsonanter

Träna uttalet av konsonanter:

v – f

vår får
vin fin

b – p

bär Pär
buss puss

d – t

dill till
dagg tagg

g – k

gul kul
gap kap

Sj-ljudet

Stavas oftast med **sj** framför **hårda vokaler a o u å**

sj + a	sj + o	sj + u	sj + å
sjal	sjok	sju	sjåp

Undantag:

människa, marskalk. Stavas oftast med **sk** framför **mjuka vokaler e i y ä ö**

sk + e	sk +	sk + y	sk + ä	sk + ö
sked	skidor	skylä	skära	skön

Undantag:

sjätte, sjö, själ, själv. Stavas med **stj** i fem ord: **stjäla, stjälk, stjälpa, stjärna, stjärt**

Stavas också med **skj** i fyra ord: **skjorta, skjul, skjuta, skjut**

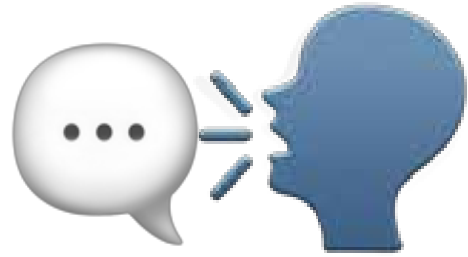
Lånnord stavas sj-ljudet på flera olika sätt:

ch	sch	g/ge	j	ti/si/ssi	sh
chark	schablon	giraff bandage	jour	station television diskussion	shop

Sk-ljudet

Uttalas **sk** om det kommer framför **hårda vokaler a o u å**

sk + a	sk + o	sk + u	sk + å
skapa	skor	skulle	skåp

Betoning – påstående satser

Träna betoning av verb och objekt

i frågor som börjar med frågeord:

Här betonar du verb

När läser du?

Var äter de?

Varför pratar vi?

Hur åker du?

Vem spelar?

Här betonar du objekt

När läser du din bok?

Var äter de middag?

Varför pratar vi svenska?

Hur åker du hem?

Vem spelar schack?

Markera betoning själv!

När dricker du te?

Var bor du?

Varför skrattar du?

Hur mår du?

Vem talar engelska?

A photograph of a modern building facade featuring curved glass panels and red balconies. The glass reflects the sky and surrounding environment, while the balconies are visible on the right side of the building. The text 'TEMA:' is overlaid on the left side of the image.

TEMA:

Bostad

Sam och Yara letar bostad

Läs texten:

Sam och Yara har ingen fast bostad. De vill hyra ett rum i Göteborg tillsammans. De frågar vänner på Facebook och letar på internet. Det är svårt. Det finns många i samma situation. De vill gärna bo med andra människor och prata svenska varje dag.

Sam och Yara skriver ett inlägg på Facebook:

VI BEHÖVER BOSTAD

Hej hej, vi heter Sam och Yara. Vi behöver ett rum omgående, det är okej om det är litet. Vi bor gärna i kollektiv!

Vi är 32 och 27 år, vi är asylsökande HBTQI-personer. Vi tycker om musik och film, att ta promenader och att laga mat.

*Har du ett rum att hyra ut?
Snälla skriv till oss på samochyara@mail.se.
Tack!*

Namn: Sam Martin

Ålder: 32 år

Pronomen: hon

Gör: jobbar extra som kock

Namn: Yara Musa

Ålder: 27 år

Pronomen: alla

Gör: volontär på RFSL

De tittar på annonser:

UTHYRES

En stor men billig etta i lugnt område på 2:a våningen. Ingen balkong, ingen hiss. Trevliga grannar.

Ring John:
072 55 67 5

Dela en trea med mig!

Jag heter Ester och jag startar ett kollektiv i min trea på 75 kvm. Vill du eller ni hyra ett rum?

Ring: 075-06 48 9

Behöver du ett rum?

Vår familj har ett stort hus i södra Göteborg.

Vi vill gärna hyra ut ett rum till en/två personer.

Mejla: vero@mail.nu

NYA ORD

letar

hyr

frågar

tycker om

behöver

bostad

en lägenhet

ett inlägg

en annons

ett rum

en sovplats

en vän, vänner

gärna

omgående

ett kollektiv

svårt

Sam ringer Ester / Läs dialogen:

Hej! Det här är Ester.

Hej Ester! Jag heter Sam. Jag läste din annons på och jag har några frågor.

Javisst! Vad vill du veta?

Vi är två personer som vill dela på ett rum. Hur hög blir hyran?

Varje rum kostar 4 000 i hyra inklusive allt minus el. Om ni delar, blir det 2 000 kronor per person.

Jag förstår. Är rummet möblerat?

Ja, men bara delvis. Ni kan komma och titta.

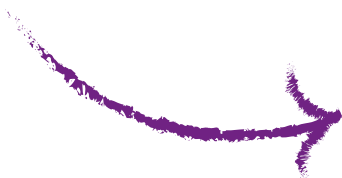

Gärna! Kan jag och Yara komma på torsdag eftermiddag? Efter klockan 18?

Ja, det passar bra. Välkomna!

Esters lägenhet:

Möbler

Sam och Yara behöver möbler...

en säng

en soffa

ett bord
och stolar

en bokhylla

en lampa

ett skrivbord

en fåtölj

en matta

en garderob

ETT VARDAGSRUM

en soffa, ett sofbord, en
fåtölj, en bokhylla

ETT KÖK

ett kylskåp, ett skåp,
en spis, en ugn, en fläkt

... och lite andra saker:

en kastrull

en stekpanna

en skål

en väckarklocka

en tavla

en papperskorg

en dörr

ett fönster

ETT BADRUM

en dusch, ett badkar,
en spegel, ett handfat

ETT SOVRUM

en säng, ett sängbord

Kläder

Sam och Yara vill tvätta lite kläder. Men de har ingen tvättmaskin. De frågar också Ester om det finns tvättstuga i huset. – Självklart! Man kan boka tid och tvätta och torka kläder och lakan, svarar Ester. – Vi har inga lakan, säger Sam. – Ni kan låna mina, inga problem, säger Ester.

Plagg:

en t-shirt

en jacka

en kavaj

en tröja

byxor

en kjol

en skjorta

en klänning

en keps

en halsduk

vantar

en mössa

en sko, skor

sockor

en slips

en baddräkt

en binder

trosor
kalsonger

badbyxor

en behå

en kudde, kuddar

ett täcke

en madrass, ett lakan

påslakan

en sovsäck

en handduk

en filt

Behöver du en binder? Har du svårt att köpa en? Har du en binder som du inte använder? Donera den till FreebieBinder så ser de till att någon annan får den. Skriv till freebiebinder@stockholm.rfsl.se eller på facebook – [FreebieBinderSthlm](https://www.facebook.com/FreebieBinderSthlm/) !

Nej, inte, aldrig, ingen, inget, inga...

Fyll i rätt negation:

1. De har _____ tvättmaskin hemma.
2. Donald har _____ vänner. Hen är ensam.
3. Han kan _____ köra bil.
4. - Vill du ha kaffe? - _____ , tack.
5. Jag har _____ jobb. Jag är arbetslös.

GRAMMATIK – NEGATION

nej – Kommer du? – Nej.

inte – Jag kommer inte.

aldrig – Hen ljuger aldrig.

ingen – De har ingen bil.

inget – Vi har inget kylskåp.

inga – Du har inga pengar.

Betala räkningar

Sam och Yara måste betala elfaktura. Kan du hjälpa dem?

Svara på frågorna:

1. Vad heter deras elleverantör?

2. Vilket kontonummer
måste de betala till?

3. Hur mycket måste de betala?

4. När är sista dagen
för att betala fakturan?

5. Vilket är deras kundnummer?

Elhandelsföretag Din El

Elhandel - Rörligt elpris

Årsavgift	59 dygn	312,00 kr/år
El 170201-170228	732 kWh	32,68 öre/kWh
El 170301-170331	822 kWh	30,15 öre/kWh
Spotpåslag	1 554 kWh	2,00 öre/kWh
Energiskatt	1 554 kWh	29,50 öre/kWh
Elcertifikatskostnad 170201-170228	732 kWh	2,10 öre/kWh
Elcertifikatskostnad 170301-170331	822 kWh	2,38 öre/kWh
Moms 25 % av 1 061,92 kr		

Summa Elhandelskostnad

Elhandelsföretag: Din El

Miljö

VattenEl 1 554 kWh

Summa Miljökostnad

Elhandelsföretag: Din El

Information om priser

Period	El	Elcertifikatskostnad
Januari	31,60 öre/kWh	2,85 öre/kWh
Februari	32,68 öre/kWh	2,10 öre/kWh

Alla priser visas exklusive moms

bankgirot

Med denna avi kan du betala på alla bankkontor eller via

* Bankgiro * Persönkonto
* Privatgiro * Balanskonto
* Internetbank

Vid betalning på annat sätt än med denna avi skall du ange nedanstående Referensnr.

Betalningsavsändare
Kundnummer: 1234567891
Brf Solcellen

OCR-nummer
12345678912341

Anges alltid vid betalning

INBETALNING/GIRERING AVI

Inbet avgift (fylls av banken)

OCR

Fakturans belopp oss tillhanda senast 2015-10-30

Yll bankansvar Betalningsmottagare
0001-2345 Din El

VAR GOD GÖR INGA ÄNDRINGAR MEDDELANDET KAN INTE LÄMNAS PÅ AVIN DEN AVLÄSES MASKINELLT

Referensnr 12345678912341 # 744 85 4 > 51108348 #41#

Åka buss till RFSL

Sam och Yara vill åka från Centralstationen i Göteborg till RFSL.
De måste vara framme senast klockan 8.00.

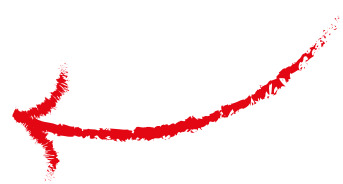
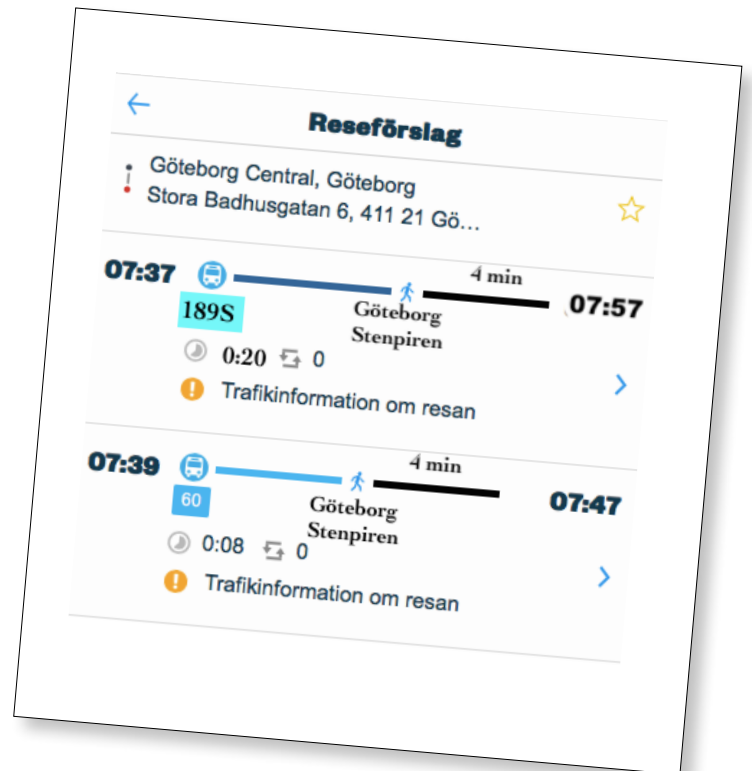
Hjälp dem att välja rätt väg!

1. Vilket nummer har bussen
som är framme snabbare?

2. Hur lång tid tar den kortare resan?

3. På vilken busshållplats stiger de av?

4. Hur lång tid tar promenaden
från bussen till RFSL?

Svara på frågorna:

1. Hur kommer du till RFSL?

2. Hur lång tid tar din resa?

Vad gjorde de i helgen?

Läs dialogen:

Vad gjorde du i helgen Sam?

I lördags vaknade jag klockan 10. Jag var trött efter flytten. Sedan åt jag frukost, drack kaffe, duschade och borstade tänderna. Yara och jag packade upp våra saker och gjorde det fint. Vi städade och möblerade om rummet. Det var kul. På kvällen bjöd Ester oss på en jättegod middag och vi tittade på en film tillsammans. Sedan somnade vi.

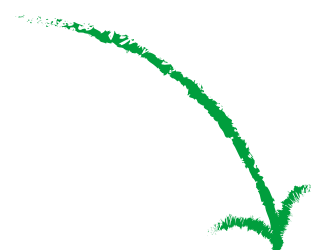
Det låter trevligt! Och vad gjorde du i söndags?

I söndags vaknade jag klockan 8.30. Yara gick till gymmet och tränade. Jag stannade hemma, läste en bok och lyssnade på musik. Efter träningen kom Yara hem och vi lagade mat. Sedan gick vi på fika till RFSL och träffade våra kompisar och några nya personer. Vi planerade inför festen nästa fredag. Efteråt tog vi bussen hem. Yara chattade med en kompis och jag ritade.

NYA ORD

i lördags
i söndags
trött
ett gym
en flytt
träna
packa upp
stanna
möblera om
läsa
städa
lyssna
bjuda
fika
jättegod
planera
middag
en fest
tillsammans
chatta
trevligt
rita

Lyssna på RFSL Newcomers – podden!
Du hittar alla avsnitt på:
Soundcloud/RFSL Newcomers Stockholm

Presens vs. Preteritum

= nu och då

Fyll i **presens**formerna:

PRESENS (NU)	PRETERITUM (DÅ)
-----	vaknade
-----	duschade
-----	städade
-----	lyssnade
-----	träffade
-----	läste

Fyll i **preteritum**formerna:

PRESENS (NU)	PRETERITUM (DÅ)
äter	-----
dricker	-----
kommer	-----
går	-----
bjuder	-----
är	-----

GRAMMATIK – OREGELBUNDNA VERB

(att...)	(!)	(nu)	(då)	(då --> nu)
INFINITIV	IMPERATIV	PRESENS	PRETERITUM	PERFEKT
ha	ha	har	hade	har haft
veta	-	vet	visste	har vetat
ta	ta	tar	tog	har tagit
säga	säg	säger	sa	har sagt
bjuda	bjud	bjuder	bjöd	har bjudit
förstå	förstå	förstår	förstod	har förstått
sova	sov	sover	sov	har sovit

Här kan du öva mer på verb! [LÄNK](#)

Ett café i närheten

Yara och Sam går till ett café på deras gata. Cafét heter *Svart Ros*. De tittar på menyn.

MENY		
Kaffe.....	20 kr	Bulle.....18 kr
Te.....	18 kr	Liten kaka.....12 kr
Läsk.....	18 kr	Stor kaka.....20 kr
Juice.....	20 kr	
Mjölk.....	16 kr	
SMÖRGÅSAR:		
		Ost.....24 kr
		Ost och skinka . 26 kr

Svara på frågorna:

1. Hur mycket kostar smörgåsen med ost?
2. Hur mycket kostar en liten kaka och en bulle tillsammans?
3. Vad kostar mest: en kopp te eller en kopp kaffe?
4. Vad kostar ett glas apelsinjuice?
5. Vad kallar man cola, fanta eller annan liknande dryck?
6. Vad kostar en stor kaka och mjölk tillsammans?

Ett besök på simhallen

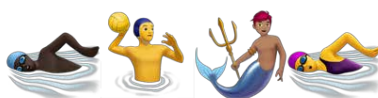
Sam gillar att simma. Hon simmar minst en gång i veckan.

Svara på frågorna om simhallens öppettider:

1. Vilka dagar öppnar simhallen tidigast? _____
2. När får barn inte vara på simhallen? _____
3. Vilken tid stänger simhallen på måndagar i juli? _____
4. Vilken tid öppnar simhallen på söndagar? _____
5. Vilket år gäller öppettiderna? _____

Öppettider

januari - december 2017

Ordinarie öppettider

Juni - augusti är ordinarie stängningstid 19.00 på måndagar och onsdagar

Måndag, 06.30 - 20.00 (endast vuxna efter 19.00)

Tisdag, 07.00 - 19.00

Onsdag, 06.30 - 20.00 (endast vuxna efter 19.00)

Torsdag, 07.00 - 19.00

Fredag, 06.30 - 19.00

Lördag, 07.00 - 15.00

Söndag, 11.00 - 15.00

GRAMMATIK – INTERROGATIVA PRONOMEN

Vilken / Vilket / Vilka

- Vilken buss åker mot Centralen?
- Vilket år är du född?
- Vilka tider är affären öppen idag?
- Nummer 2.
- 1986.
- 9 till 16.

Vädret

Det är mulet/molnigt.

Det är växlande väder.

Det är soligt.

Det regnar.

Det blåser.

Det snöar.

Det är storm.

Svara på frågorna om vädret:

1. Hur många grader är det i Malmö idag?

2. Vad är det för väder i Växjö idag?

3. Vad blir det för väder i Kiruna på fredag?

4. Vad blir det för väder i Växjö på lördag?

Vad är det för väder idag?

.....

Vad var det för väder i helgen?

.....

Vädret på andra sidan jorden (Somalia):

Uttala – konsonanter

Träna uttalet av konsonanter:

–ng

många

tung

sängar

–nk

länk

sjunka

hinkar

–gn

ugn

lugn

vagn

Obs! tvungen, tvungna

Fyll i ng, nk, eller gn där de saknas:

1. – Kan jag låna din mobil? Jag måste ri_____a min partner.
2. – Vad tä_____er du på? –Jag tänker på framtiden.
3. – Stressa inte, ta det lu_____t! Det kommer att bli bra.
4. – Plocka inte dessa tomater! De är inte mo_____a än.
5. – Donald Duck heter på svenska Kalle A_____a.
6. – Vad läser ni för tidni_____? Dagens Nyheter eller Svenska Dagbladet?

Tj-ljudet

Stavas oftast med **tj** framför **hårda vokaler a o u å**

tj + a

tjata

tj + o

tjock

tj + u

tjugo

tj + å

Undantag: I några ord stavas tj-ljudet med tj även framför mjuk vokal. Ex: tjej, tjäna, tjöt

Stavas oftast med **k** framför **mjuka vokaler e i y ä ö**

k + e

kemi

k + i

kina

k + y

kyla

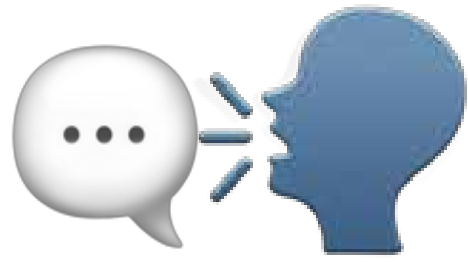
k + ä

kär

k + ö

köra

Stavas också i några ord med **kj**: kjol, Kjell, eller **ch**: chips, Chile.

Betoning – frågor utan frågeord

Träna betoning av verb och objekt

i frågor som börjar med verb:

Här betonar du verb.

Äter han?
Dricker du?
Läser hen?
Åker Linda?
Spelar de?

Här betonar du objekt.

Äter han lunch?
Dricker du kaffe?
Läser hen svenska?
Åker Linda tåg?
Spelar de schack?

Markera betoning själv!

Sover du?
Dricker hon juice?
Studerar ni?
Kör Anna bil?
Jobbar de?

TEMA:

Jobb

Amjad är utbildad kock.
Hen jobbar på en
restaurang i centrala
Malmö. Efter jobbet tränar
hen boxning.

Hanna jobbar som
busschaufför. Hon jobbar i
skift, ibland på kvällar, ibland
på nätterna. Hon har en
partner och tre barn.

Jonas jobbar som
barnskötare på en förskola.
Han tycker om att vara ute
med barnen och leka. Han
bor i Gävle med sin katt.

Aino är jurist och jobbar på RFSL. Hon hjälper asylsökande hbtqi-personer. Hon bor i Uppsala.

Åse är utbildad arkitekt och jobbar på ett arkitektkontor i Stockholm. Hen är också volontär på Trans Fest Stockholm.

Theo jobbar inte. Hon letar efter jobb. Hon väntar också på besked om hon får stanna i Sverige.

Kasia jobbar som lärare. Hen undervisar RFSL Newcomers i svenska. Hen är från Polen och kom till Sverige 2010.

Abayomi arbetar som chef på ett stort företag. Det blir mycket stress och långa dagar. Hennes flickvän ser henne inte så ofta.

Sadiyo är konstnär. Hon målar tavlor och skulpterar. Hon är ny i Sverige men hon har redan visat sin konst på många gallerier.

Zahra är student. Hon studerar till läkare på högskolan. Hon vill jobba som kirurg på ett sjukhus i framtiden. Kanske utomlands.

Rätt eller fel? Sätt kryss:

	RÄTT	FEL
1. Sadiyo jobbar med matlagning.	☐	☐
2. Abayomi har ett lugnt jobb.	☐	☐
3. Jonas tar hand om barn på jobbet.	☐	☐
4. Åse ritat nya hus på jobbet.	☐	☐
5. Aino söker asyl i Sverige.	☐	☐
6. Hanna jobbar olika dagar och tider.	☐	☐
7. Amjad boxas gärna på fritiden.	☐	☐

Olika yrken

en bonde

en pilot

en läkare

en kock

en astronaut

en brandkvinna

en polis

en ingenjör

en artist

en frisör

en dansare

en domare

en lärare

en idrottare

en kemist

en sjuksköterska

en skådespelare

en servitör

en brevbärare

en veterinär

Vad gör de på jobbet

Para ihop yrket med arbetsuppgifterna:

brandpersonal ____

en kock ____

en lärare ____

en frisör ____

en bonde ____

en bilmekaniker ____

en sångare ____

en läkare ____

en sjuksköterska ____

a. undervisar elever

b. reparerar bilar

c. sjunger låtar

d. undersöker patienter

e. lagar mat

f. klipper hår

g. vårdar patienter

h. släcker bränder

i. odlar mat

Skriv rätt yrke vid rätt plats/sak:

bussen - _____

skolan - _____

sjukhuset - _____

mataffären - _____

posten - _____

biblioteket - _____

kyrkan - _____

flygplanet
helikoptern - _____

En tidningsartikel

De ger gemenskap och hjälp till hbtq-flyktingar

Bromma Tidning 20 Feb 2016 Sofia White

JASMINÉ MEHMO. Engagerad i RFSL Newcomers.

För två år sedan började Jasminé Mehho från Tensta sitt engagemang i nätverket RFSL Newcomers – ett nätverk för och med asylsökande hbtq-personer.

– Den här gruppen i samhället behöver det här stödet. De hbtq-personer som bor på asylboenden känner sig inte trygga. Hos oss kan de träffa personer med liknande erfarenheter i ett hbtq-samman-

hang, säger Jasminé Mehho på RFSL Newcomers.

RFSL Newcomers startade för fem år sedan som en reaktion på ett behov många nyanlända hbtq-personer upplevde: att de inte fick stöd eller information om sina rättigheter vid ankomsten till Sverige. Nätverket finns i 15 olika städer runt om i Sverige. Runt 30 asylsökande är aktiva i gruppen i Stockholm.

– Vi ordnar regelbundna träffar med kulturaktiviteter och språkundervisning för medlemmarna. Vi hjälper till med juridisk rådgivning och följer med till Migrationsverket som en länk mellan dem och myndigheten, säger Jasminé Mehho.

Som hbtq-person och före detta flykting började Jasminé som volontär hos RFSL Newcomers. I dag är hon anställd inom verksamheten och jobbar som nationell samordnare.

– Vi söker alltid boende för våra medlemmar. Och pengar till SL-kort så att de kan ta sig till aktiviteter, säger Jasminé.

Write a comment...

Share Comment Save More

Bump it Dump it

Läs artikeln och svara på frågorna:

1. Vad heter Jasminè i efternamn?

2. Vad jobbar Jasminè med?

3. När startade RFSL Newcomers?

4. Hur många städer finns RFSL Newcomers i?

5. I vilken stad jobbar Jasminè?

6. Vad gör RFSL Newcomers för medlemmarna?

7. Vad behöver alltid RFSL Newcomers medlemmar?

8. Vilken tidning kommer artikeln ifrån?

NYA ORD

(en) gemenskap

(en) hjälp

(ett) engagemang

ett nätverk

en grupp

ett samhälle

behöva

ett stöd

ett asylboende

trygg

en erfarenhet

starta

ett sammanhang

en reaktion

uppleva ett behov

en stad

regelbunden träff

en språkundervisning

en medlem

juridisk rådgivning

följa med

en myndighet

en länk

en samordnare

anställd

en verksamhet

en volontär

Jobb, skatt och semester

Fyll i luckorna med ord från rutan:

<i>skatt</i>	<i>deltid</i>	<i>Arbetsförmedlingen</i>	<i>heltid</i>	<i>arbetsgivare</i>
<i>lön</i>	<i>timanställd</i>	<i>sjuklön</i>	<i>semester</i>	<i>halvtid</i>

1. Om du arbetar en del av en vecka, t.ex. 30 timmar är det _____.
2. Om du jobbar 20 timmar varje vecka, arbetar du _____.
3. Om du bara arbetar några timmar ibland är du _____.
4. Om jag vill söka jobb måste jag gå till _____.
5. Om jag vill vara ledig från jobbet tar jag _____.
6. Den personen som anställer mig är min _____.
7. Om jag är sjuk och inte kan arbeta får jag _____ av arbetsgivaren.
8. Om jag är sjuk längre än två veckor får jag _____.
9. Alla som arbetar i Sverige måste betala _____.
10. Alla som arbetar i Sverige får _____ varje månad den 25e.

Amjad får lönebesked

Svara på frågorna om Amjads lönebesked:

Amjad jobbar deltid på en restaurang i Malmö. Idag fick hen sitt lönebesked på posten.

Goda grejer
Restaurang

Lönebesked
Amjad Khan
Storgatan 55
211 42 Malmö

Löneperiod
2016-11-01 - 2016-11-30

Utbetalningsdatum
2016-11-25

Bankkontonummer
5154-15811

Benämning	Antal	Enhet	Å-pris	Belopp (SEK)
Månadslön	40	timmar	300,00	12000,00
				0,00
				0,00
				0,00
				0,00
				0,00
				0,00
				0,00
				0,00

Totalt i år		Perioden	
Bruttolön	145000	Bruttolön	12000
Förmån	800	Förmån	200
Skatt	40000	Skatt	-3300
		Nettoersättning	50
		Nettoavdrag	-60
		Utbetalt	8690,00 kr

1. Vad heter Amjads arbetsplats?
2. Vilken månad får Amjad lönen för?
3. Hur mycket pengar får Amjad på sitt konto efter skatt?
4. Hur mycket skatt betalar hen?

Schema

NEWCOMERS STHLM DECEMBER 2017

måndag	tisdag	onsdag	torsdag	fredag	lördag	söndag
				1 Juridisk rådgivning 15.-17 RFSL (PATRICK)	2	3
4 Svenska för Newcomers 17:30 ABF (BERNHARD MFL)	5 Trans grupp 6-18 (SUMA) Volontärmöte 18-20 (JOANINA)	6 Hejdå party RFSL STOCKHOLM 18-21 och bokförsäljning	7 Lunch i kyrkan 13:00-13:30 Svenska för Newcomers 17:30 ABF (KASIA MFL)	8 Simning 12-13 (MARIA) Juridisk rådgivning 15.-17 RFSL (PATRICK)	9	10
11 Svenska för Newcomers 17:30 ABF (BERNHARD MFL)	12 Trans grupp 16-18 (SUMA) Introduktion för nya medlemmar 18-19 (RICHARD)	13 Medlemsmöte i kyrkan 17:30-20 Asylworkshop och sex mellan kvinnor-workshop (MARIA ZAID)	14 Lunch i kyrkan 13:00-13:30 Svenska för Newcomers 17:30 ABF (KASIA MFL)	15 Simning 12-13 (MARIA) Juridisk rådgivning 15.-17 RFSL (PATRICK)	16	17
18 Svenska för Newcomers 17:30 ABF (BERNHARD MFL)	19 Trans grupp 16-18 (SUMA) Volontärmöte 18-20 (JOANINA)	20 Medlemsmöte i kyrkan 17:30-20	21 Lunch i kyrkan 13:00-13:30 Svenska för Newcomers 17:30 ABF (KASIA MFL)	22 Simning 12-13 (MARIA) Juridisk rådgivning 15.-17 RFSL (PATRICK)	23	24 RFSL Rainbow jul
25	26 Trans grupp 6-18 (SUMA)	27 Medlemsmöte i kyrkan 17:30-20	28 Lunch i kyrkan 13:00-13:30	29	30	31

Titta på schemat och svara på frågorna:

1. Vilka veckodagar och vilken tid kan Newcomers plugga svenska?

2. När kan du på Newcomers gå och fråga juristen om råd?

3. Vilken veckodag träffas Newcomers stödgrupp för transpersoner?

4. Vad kan Newcomers göra på julaften?

5. Vad heter volontären som följer med Newcomers till simhallen?

Theo letar efter ett jobb

Theo har bott i Sverige i ett och ett halvt år. Hon har inget uppehållstillstånd än och hon väntar på ett beslut från Migrationsverket. Det tar lång tid så hon är otålig. Igår fick hon tips om ett extrajobb i ett skolkök. Hon vill söka jobbet direkt. Hon skickar ett mejl till rektorn på skolan:

Från: theo.rachel.movitz@mail.nu
 Ämne: Jobbansökan
 Datum: 2017-03-15
 Till: rektor@broskolan.se

Hej,

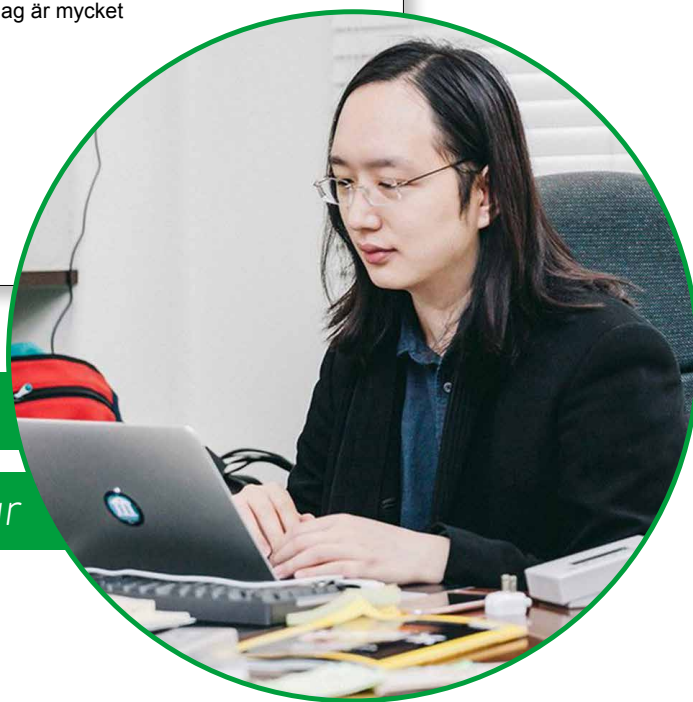
Jag heter Theo och jag hörde att ni behöver extrapersonal till skolköket.

Jag är asylsökande transperson och jag behöver hitta ett extrajobb för att klara mig ekonomiskt.

Jobbet i skolköket låter som ett perfekt jobb för mig för jag är mycket flexibel och ordningsam.

Jag bifogar mitt CV. Hoppas vi hörs!

Mvh,
 Theo Rachel Movitz

Mvh = Med vänlig hälsning /

Med vänliga hälsningar

ENGAGERA DIG!

Här kan du läsa mer om hur du kan bli medlem i RFSL och vad det innebär. Tillsammans kan vi vara stolta för den förändring vi gör!

- Du tar ställning för hbtq-personers mänskliga rättigheter.
- Du ger RFSL en starkare röst lokalt, nationellt och internationellt.
- Du får en trygg gemenskap och blir en del av en viktig rörelse.
- Som medlem kan du engagera dig i närmaste avdelning.

Theo går till Arbetsförmedlingen

Arbetsförmedlingen, Stockholm City

Informationsträff för arbetssökande

2017-03-18, kl. 14.00-15.00

Du får information om vad du ska tänka på när du söker jobb. Du får veta vilka rättigheter och skyldigheter du har. Vi berättar om regler för arbetstid, semester, arbetsmiljö, anställningsavtal, uppsägning och mycket mer. Du kan ställa frågor till två fackliga organisationer.

Du behöver inte anmäla dig. Det är en öppen träff.

Välkommen!

Läs info från Arbetsförmedlingen

och sätt kryss för rätt eller fel:

RÄTT FEL

1. Det är möte för chefer.	☐	☐
2. Mötet är en timme lång.	☐	☐
3. Mötet är i centrala Stockholm.	☐	☐
4. Alla som vill kan komma.	☐	☐
5. Theo är arbetsgivare.	☐	☐
6. Theo kan fråga om jobbreger.	☐	☐

NYA ORD

en arbetssökande

en informationsträff

en rättighet,-er

en skyldighet,-er

arbetstid

en arbetsmiljö

ett anställningsavtal

en uppsägning

en facklig organisation

anmäla sig

FÅ JOBB SOM ASYLSÖKANDE I SVERIGE (källa: Migrationsverket)

För att kunna arbeta när du väntar på besked om sitt uppehållstillstånd måste du ha ett bevis från Migrationsverket som heter **at-und** och betyder att du när du väntar inte behöver arbetstillstånd. Mer info finns också här: www.jobbskills.se www.informationsverige.se

Theo skriver CV på svenska

Skriv vilken del av Theos CV som passar i vilken ruta:

A.

Theo Rachel Movitz, mejl: theo@hej.se,
08-789 00 02.

B.

2016–nu	kurs i svenska på RFSL och asylkurs
2010–2013	konstskolai Uzbekistan
2006–2010	konstgymnasium i Uzbekistan

C.

jan 2017 - nu	brunchansvarig på RFSL Stockholm
sep - dec 2016	förskolan Solrosen praktik i köket
2012-2015	servitör på ett hotell i Uzbekistan

D.

Engelska - mycket bra i tal och skrift
ryska - modersmål
Svenska - kommunikativt i tal och skrift

E.

Jag är asylsökande och jag behöver hitta
ett extrajobb för att klara mig ekonomiskt.
Jag har bott i Sverige i 1,5 år och kan både
skriva och prata svenska bra nu. Jag är
mycket flexibel och ordningsam. Jag har
jobbat inom servicyrken i mitt hemland.

CV

Murmelaatan 54
145 23 Stockholm

mobil 072 087 704 79
theo.rachel.movitz@mail.nu

Theo Rachel Movitz

Profil

Här presenterar du dig kort.

Erfarenhet

Här berättar du om
dina tidigare jobb och
praktikplatser.

Utbildning

Här skriver du om din
skolgång.

Språk

Vilka språk talar du?
Hur bra kan du prata
och skriva?

Referenser

Kontaktuppgifter
till en person som
känner dig väl.

Och, eller, men, för så

Fyll i rätt bindeord:

1. Theo sover länge idag _____ det är lördag.
2. Theo väntar på beslutet _____ får inget svar.
3. Hon är trött _____ hon lägger sig tidigt.
4. Jag älskar dig _____ du älskar mig.
5. Han är glad _____ han fick lön.
6. Musse sprang 10 kilometer _____ han är inte trött.
7. Vill du ha kaffe _____ bara vatten?
8. Tove jobbar inte idag _____ hen är ledig.
9. Jag har ett jobb _____ hon har inget jobb.
10. Kaffet är slut _____ jag måste gå och köpa.

GRAMMATIK

Samordnade bindeord: **och, eller, men, för, så**

- och** Theo dricker kaffe och Gigi sover.
- eller** Jag går ut eller jag stannar hemma.
- men** Kaj väntar på bussen men den är sen.
- för** Hon jobbar inte idag för hon är sjuk.
- så** Jag har inget jobb så jag måste söka.

Framtidsdrömmar

Tidningen intervjuar Leo och Eric. Vad ska de göra om 10 år? Vad drömmer de om?

Namn: Leo

Ålder: 22 år

Bor: Umeå

Pronomen: den

Gör: studerar spanska på universitetet

Hej! Jag har en fråga. Vad tror du
– vad gör du om tio år?

Hej! Jag vet inte. Kanske flyttar
jag utomlands.

Och vad drömmer du om?

Jag drömmer om att bli flamenco-
stjärna. Eller jobba med djur på ett
djursjukhus. Och att lära mig dyka.

Namn: Eric

Ålder: 28 år

Bor: Strängnäs

Pronomen: han

Gör: jobbar som butiksbiträde

Hej! Jag har en fråga. Vad tror du
– vad gör du om tio år?

Hej! Jag ska köpa ett hus åt mina
föräldrar och jag ska skaffa körkort.

Och vad drömmer du om?

Bra fråga! Jag vill bli pilot.
Och jag vill hitta kärleken
och ha en egen lägenhet.

Vad ska du göra om 10 år? Vad drömmer du om?

Om tio år

.....

Min dröm är

.....

.....

Ska, vill, behöver, måste, kan, får, brukar + infinitiv

Fyll i rätt hjälpverb:

1. Jag läser inte. Jag _____ inte läsa.
2. Kaj är sjuk. Hen _____ gå till doktorn.
3. My är 18 år nu. Hon _____ ta körkort.
4. Om 10 år _____ jag betala mina lån.
5. Jojo _____ cykla till jobbet varje dag.
6. Eric _____ bli pilot i framtiden.

GRAMMATIK – hjälpverb + infinitiv

subjekt	hjälpverb	infinitiv	objekt	adverbial
Eric	ska	<u>köpa</u>	ett hus.	
Leo	vill	<u>jobba</u>		på ett djursjukhus.
Theo	behöver	<u>skaffa</u>	ett jobb.	
Hon	måste	<u>studera</u>	svenska.	
Jag	kan	<u>skriva</u>		
Du	får	<u>ta</u>	körkort	nästa år.
Astrid	brukar	<u>läsa</u>	tidningen	varje morgon.

Uttala – konsonanter

Träna uttalet av konsonanter:

-rd [ʀd] som i ord: **bor**d, **jor**d, **tor**des, **bor**de, **or**d, **lärd**om m.fl.
eller i meningar: Var **bor**du? Varför **är**du ledsen?

-rn [ʀn] som i ord: **bar**n, **tor**n, **jär**n, **gär**na, **hor**n, **hör**n m.fl.
eller i meningar: Har **ni** pengar? På måndag får **ni** besked.

-rs [ʀs] som i ord: **mar**s, **hirs**, **vars**, **syrs**a, **mors**, **bärs**, **vers**aler m.fl.
eller i meningar: Du cyklar för **sn**abbt. Har **Sarah** tid imorgon?

-rt [ʀt] som i ord: **hjär**ta, **for**t, **fart**, **smär**ta, **hjør**t, **smart**, **lärt** m.fl.
eller i meningar: Jag dricker **te**. De borstar **t**änderna.

J-ljudet

Stavas oftast med j framför hårda vokaler a o u å

j + a	j + o	j + u	j + å
jag	jord	jul	jåns

Undantag: I några ord stavas j-ljudet med j även framför mjuk vokal.

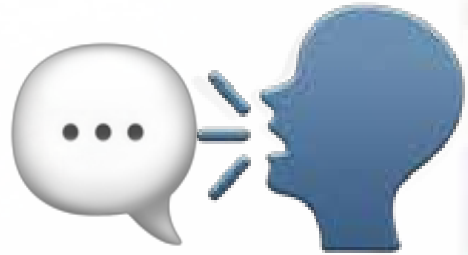
Ex: **je**hu, **jippi**, **jycke**, **järn**, **jökel**

Stavas oftast med g framför mjuka vokaler e i y ä ö

g + e	g + i	g + y	g + ä	g + ö
get	giltig	gym	gärna	göra

Stavas också med

dj	gj	hj	lj
djur	gjuta	hjort	ljus
djungel	gjorde	hjässa	ljud

Betoning i satser med inte

Träna betoning i satser med negation

*Du betonar oftast **inte** inte*

Här betonar du verb

Du svarar inte.
Jag förstår inte.
Hen kommer inte.

Här betonar du objekt

Du svarar inte henne.
Jag förstår inte svenska.
Hen kommer inte hem.

Markera betoning själv!

Jag frågar inte hen.
De vet inte allt.
Ni sover inte.

Här betonar du hjälpverb

Jag kan inte.
Hon vill inte.

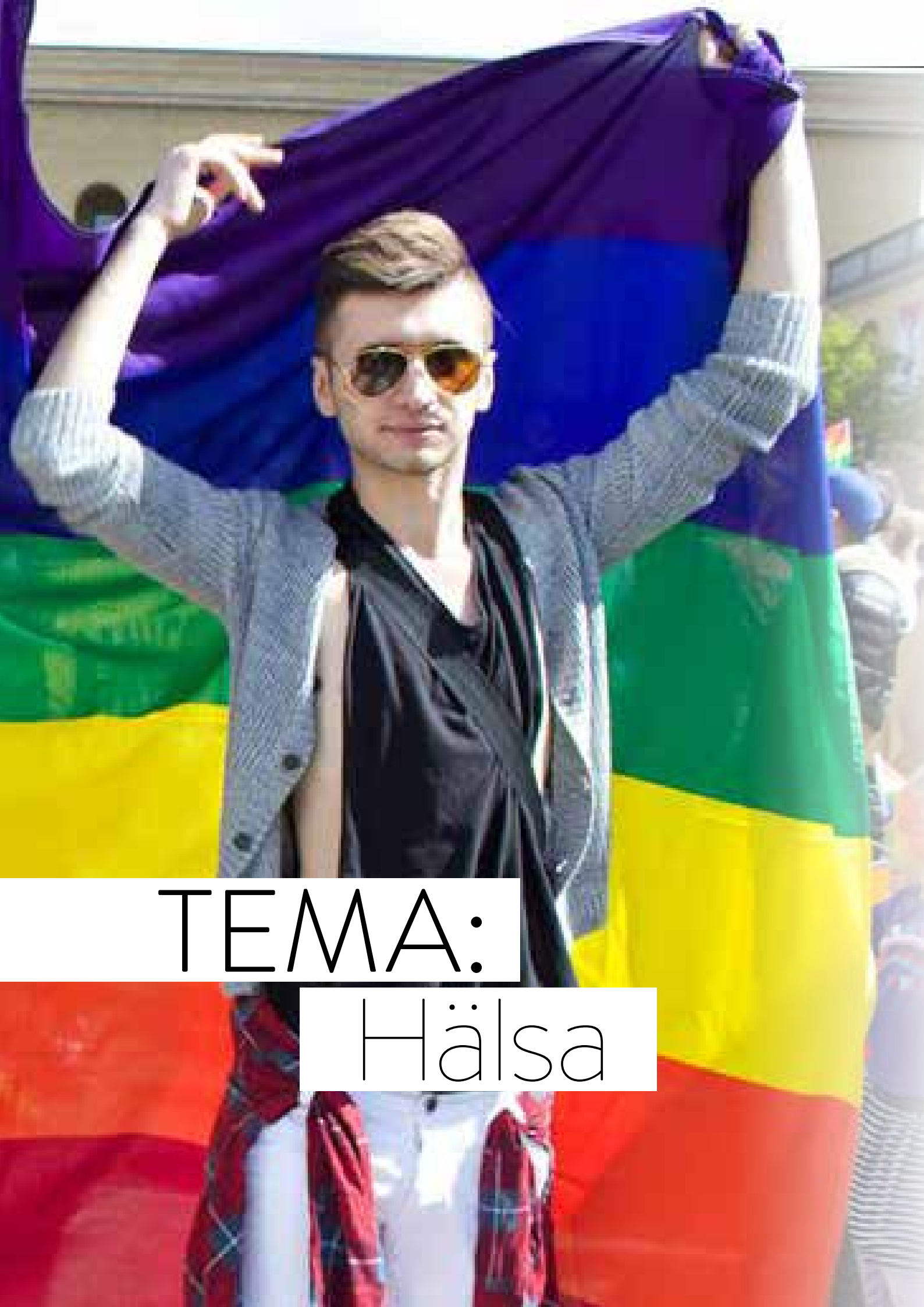
Här betonar du verb²

Jag kan inte läsa.
Hon vill inte komma.

Markera betoning själv!

De ska inte gå.
Du måste inte sjunga.

TEMA:

Hälsa

På rfsl.se hittar du en broschyr

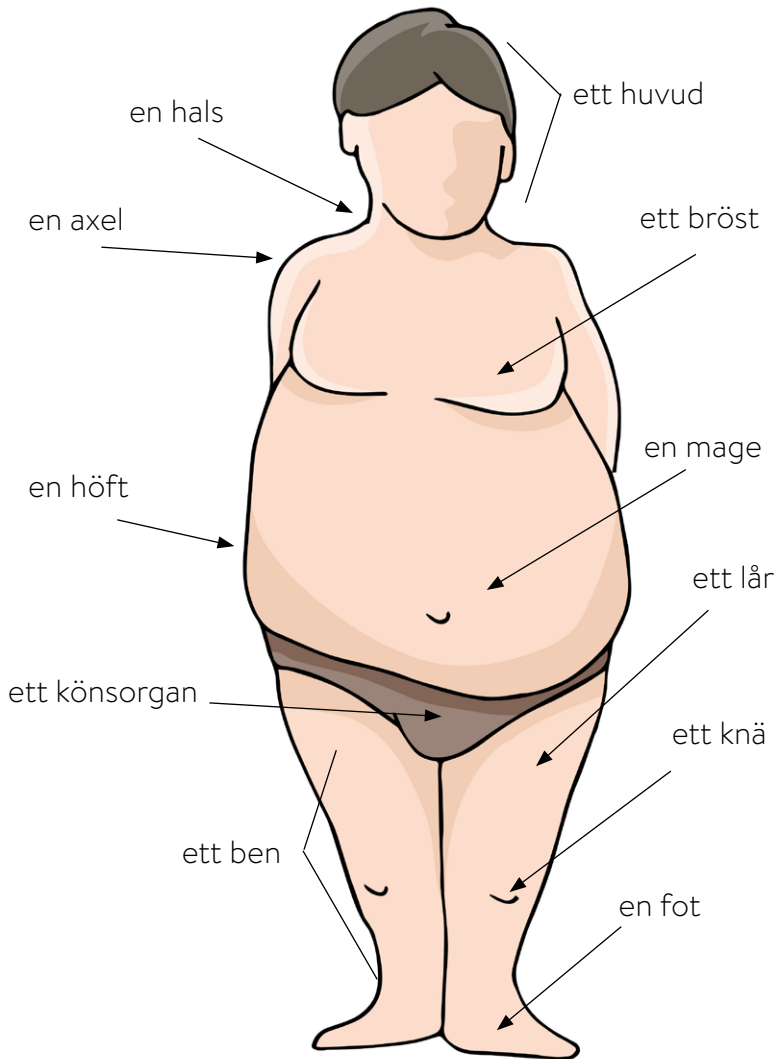
om sexuell hälsa för nyanlända hbtq-personer!

Det finns olika kroppar. Varje människa är unik. Alla har rätt att uttrycka sin sexualitet och sitt kön. Att alltid få vara den man är och uttrycka sig som man vill är en viktig del av livet.

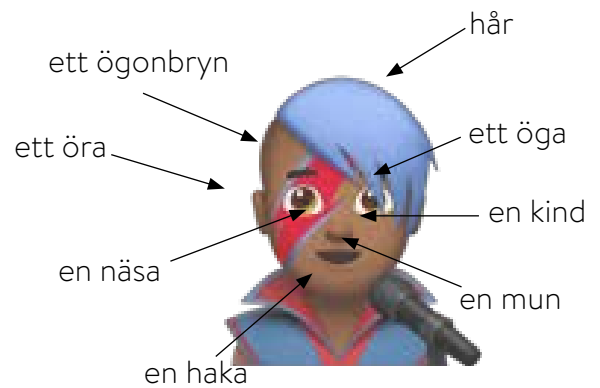
På www.rfsl.se/ finns också hbtq-fakta, tips och en ordlista med alla viktiga ord och begrepp kring sexualitet och hälsa!

Kroppen

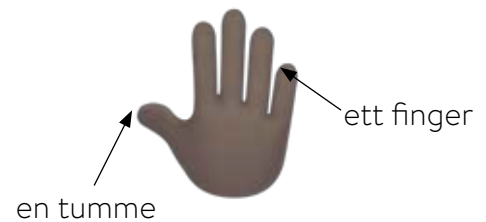
EN KROPP

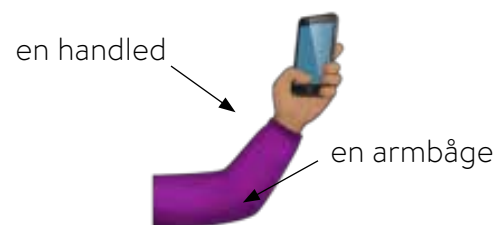
ETT ANSIKTE

EN HAND

EN ARM

GRAMMATIK – SUBSTANTIV

Obestämd form

en rygg
en hals
en mage
ett huvud
ett knä

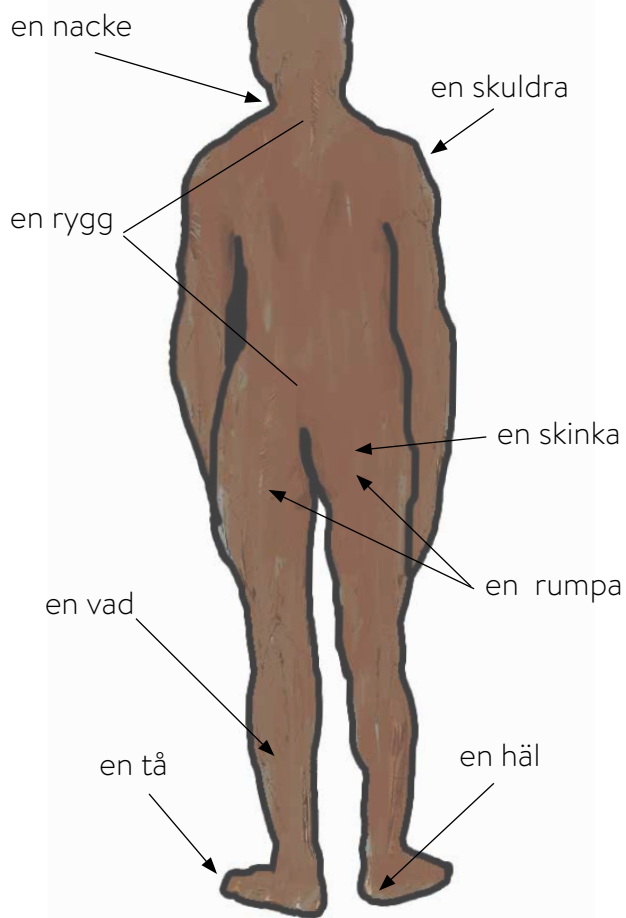
Bestämd form

rygg + **en** = ryggen
hals + **en** = ryggen
mage + **n** = magen
huvud + **et** = huvudet
knä + **t** = knät

Jag har ont i + substantiv i bestämd form

Jag har ont i ryggen.
Jag har ont i halsen.
Jag har ont i magen.
Jag har ont i huvudet.
Jag har ont i knät.

KROPPENS BAKSIDA

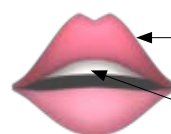
ett hjärta

en tunga

en hjärna

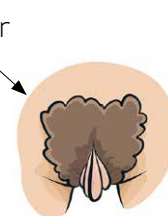

en läpp

en tand, tänder

en penis

en slida
= en vagina

Olika besvär:

ont i ryggen

ont i knät

ont i magen

ont i huvudet

ont i halsen

hög feber

hosta

snuva

mensvärk

ångest

Krya på dig!

Vero pratar med sin partner Aleksa som inte mår så bra:

– Hur mår du älskling? Är du sjuk?

– Jag mår inte alls bra. Jag har ont i huvudet och jag är mycket trött.

– Å nej, stackars dig. Har du feber?

– Jag vet inte men jag fryser väldigt mycket. Jag är nog förkyld.

– Du måste stanna hemma från jobbet idag. Vill du ha en värktablett?

– Ja, tack. Hoppas det går över snart. Jag smsar min chef.

– Gör det. Lägg dig i sängen och vila. Jag kommer med varmt te och termometern.

Aleksa sms:ar sin chef Och får ett svar:

Hej Mio!
Jag kommer inte till
jobbet idag. Jag är sjuk.
Mvh, Aleksa

Hej Aleksa!
Tack för ditt sms. Vad tråkigt
att du är sjuk. Krya på dig!
Mio

NYA ORD

sjuk
ont i huvudet
trött
frysa, fryser

väldigt
förkyld
en värktablett
snart
lägga sig, lägger mig

vila, vilar
en termometer
smsa, smsar
Vad tråkigt!
Krya på dig!

Sätt kryss för rätt svar:

1. Aleksa har ont i...	☐ ryggen	☐ huvudet	☐ halsen
2. Aleksa tror att hon lider av...	☐ förkylning	☐ magont	☐ tandvärk
3. Vad ska Aleksa göra?	☐ gå till jobbet	☐ gå till apoteket	☐ stanna hemma
4. Vad ska Vero göra?	☐ Smsa sin chef	☐ Smsa Aleksas chef	☐ Koka te
5. Vad betyder: Krya på dig ?	☐ Ta hand om dig!	☐ Vi ses!	☐ Hälsningar

Vad gör du när du är förkyld?

.....

.....

GRAMMATIK – ORDFÖLJD

Påståendesatser med ett verb

SUBJEKT	VERB	SATSADVERB	OBJEKT	PLATS	TID
Aleksa	går	inte		till jobbet	idag.
Vero	hämtar		en värktablett	från köket	nu.
Aleksas chef	skriver		ett sms.		

Påståendesatser med hjälpverb

SUBJEKT	HJÄLPVERB	SATSADVERB	VERB ²	OBJEKT	PLATS	TID
Aleksa	ska		stanna		hemma	idag.
Hon	måste		skicka	ett sms	till jobbet.	
Jag	vill	inte	ligga		i sängen	en vecka.

Ett läkarbesök

Aleksa har varit förkyld i en vecka. Nu träffar hon en doktor:

– Välkommen hit Aleksa! Aino heter jag. Hur är det?

– Jag mår inte bra, tyvärr. Jag har varit förkyld i en vecka nu. Idag vaknade jag med huvudvärk igen. Jag är täppt i näsan och jag har ont i hela kroppen. Det svider också i halsen.

– Jag förstår. Jag måste ställa några frågor till dig. Har du feber?

– Ja, 39 grader.

– Dricker du och äter som vanligt?

– Jag försöker men jag har ingen aptit.

– Äter du några mediciner?

– Jag har tagit några värktabletter under veckan.

– Det verkar som att det är ett influensavirus. Det blir bäst om du vilar hemma en vecka till. Drick mycket vatten och köp en nässprej. Jag skriver ut ett recept på andra värktabletter till dig.

Skriv frågor som passar till svaren nedan:

1. _____ – Ja, jag har lite feber, 38,2.

2. _____ – Min läkartid är den 12 december kl. 8.45.

3. _____ – Den heter Vårdcentralen Nötkärna.

4. _____ – Aino Rask.

Vad måste Aleksa göra för att bli frisk?

Aleksa måste _____

Hälso- och sjukvård för asylsökande:

När du ansöker om asyl i Sverige har du rätt till akut sjukvård och tandvård och vård som inte kan vänta. Läs mer på:
www.migrationsverket.se

GRAMMATIK – FRÅGEORDFÖLJD

Frågeordsfrågor

FRÅGEORD	VERB	SUBJEKT	SATSADVERB	OBJEKT	PLATS	TID
Hur	mår	du				idag?
Vem	går		inte		till jobbet	imorgon?
Vad	är	telefonnumret			till vårdcentralen?	

Ja/nej-frågor

VERB	SUBJEKT	SATSADVERB	OBJEKT	PLATS	TID
Äter	du		mediciner?		
Har	du	kanske	feber?		
Går	Aleksa		till jobbet		imorgon?

Andra vårdssituationer

Para ihop texterna med rätt bilder:

Bassem har ont i en tand.

Hen går till tandläkaren. Tandläkaren undersöker Bassems tänder.

Tandläkaren säger:

– Bassem, du har ett hål i en tand.

Hen får bedövning. Tandläkaren lagar hålet.

Bassem får inte äta på en timme efter läkarbesöket.

A

Sebastian går på promenad.

Han promenerar i Vasaparken. Det är fint.

Plötsligt ramlar han. Han ligger medvetslös.

Två personer går förbi. De ser Sebastian ligga.

De ringer efter en ambulans. Ambulansen kommer efter 10 minuter. Sebastian vaknar och säger att han halkade. Han är lite yr.

B

Asha får remiss till en psykolog.

Hon mår inte bra. Hon är deprimerad.

Hon känner att hon aldrig kan bli glad igen.

Hon sover dåligt och får ofta panikattacker.

Psykologen frågar många olika frågor och säger att Asha inte är ensam om sitt problem.

Hen säger också att Asha kan gå i terapi.

C

Vilken läkare ska jag gå till?

Fyll i vilken läkare som passar till vilket problem:

Hudläkare

Gynekolog

Kirurg

Husläkare

Ögonläkare

1. Du ser så dåligt. Du behöver glasögon. Du borde gå till en

_____.

2. Titta på min rygg! Det kliar jättemycket. Jag har fått utslag och måste besöka en

_____.

3. Alex funderar på att göra abort. Hon vill ringa sin

_____ och fråga om råd.

4. Jag har ett födelsemärke som jag vill ta bort. Jag bokar tid hos en

_____ imorgon.

5. Mitt barn har ont i magen. Jag ringde vårdsupplysningen och de sa att vi ska gå

till en _____.

En artikel på internet

Läs artikeln och svara på frågorna:

Jag föddes som tjej men känner mig som en kille

Sjuksköterskan Johan berättar vad man kan göra om man är osäker på sin könsidentitet. Och Max berättar hur han kom fram till att han inte var tjej som alla trodde.

Max är 18 år och transkille. Han föddes med en typisk tjejkropp och alla såg honom som tjej. När han var liten tänkte han inte så mycket på om han var flicka eller pojke. Men senare, i tonåren började han förstå att han egentligen var kille.

– Det var när jag började läsa om trans och olika könsidentiteter som jag till slut förstod att jag var kille. Det var läskigt att

berätta för folk, men också väldigt befriande. Det var en frihet att äntligen kunna vara mig själv, säger Max.

Sjuksköterskan Johan berättar vad man har rätt till som transperson.

– Till exempel har alla rätt att byta namn och klä sig som de vill. Man kan också göra en utredning som kan leda till att man kan förändra sin kropp på olika sätt, säger Johan.

KÄLLA: UMO.SE

Svara på frågorna:

1. Vad är Max könsidentitet?

2. Vad började Max förstå i tonåren?

3. Vad tyckte Max var läskigt?

4. Vilka rättigheter har alla transpersoner i Sverige?

Nödnumret 112

Läs och diskutera: Varför är nödnumret 112 mycket viktigt?

Har du ringt det någon gång?

112 är ett nödnummer du ska ringa om du behöver akut hjälp.

Med ett enda samtal kan du få hjälp av polis, ambulans och brandkår. Men bara ungefär hälften av dem som ringer behöver snabb hjälp.

Du ska ringa 112 om du till exempel ser en person som blöder från huvudet och inte svarar när du pratar med hen.

Du ska också ringa om du ser två bilar som krockar och börjar brinna.

Eller om du ser en båt med människor och båten börjar sjunka.

Du får alltid svar när du ringer nödnumret 112. De svarar dag och natt, söndag, helgdag och vardag.

Det är gratis att ringa till 112 från både fast telefon och mobil.

Friskvård

Vad gör de för att hålla sig friska?

cyklar

promenerar

simmar

gymmar

springer

spelar fotboll

klättrar

yogar

åker skidor

ingenting

Vad gör du för att hålla dig frisk?

Sätt kryss för de alternativ som passar dig:

☐ Jag äter mycket grönsaker och frukt.

☐ Jag röker inte alls.

☐ Jag går på gym flera gånger i veckan.

☐ Jag promenerar ofta.

☐ Jag sover minst åtta timmar per natt.

☐ Jag cyklar flera gånger i veckan.

☐ Jag simmar minst en gång i veckan.

☐ Jag dricker inte alkohol.

Träna rak ordföljd

Skriv meningar. Börja med de orden som är markerade:

Exempel: åker / **hon** / till simhallen / efter jobbet

A. Hon åker till simhallen efter jobbet.

1. cyklar / **jag** / till skolan / alltid

2. tillsammans / spelar / **de** / fotboll 7 på lördagar

3. **Mio** / två gånger / i veckan / på ett gym / tränar

4. inte / **vi** / vill / dricka / till maten / läsk / idag

5. aldrig / brukar / **du** / springa / på helgerna

6. måste / **Alex** / motionera / nästa år / mer / börja

Matvanor

Familjen Rossi äter lunch. De berättar om sina matvanor.

Vad äter de för att hålla sig friska?

– Vi äter mycket grönsaker, mindre potatis. Och försöker laga maten själv och inte köpa så mycket färdig mat. Vi äter alltid på fasta tider.

– Ja, vi lagar alltid från färska råvaror. Vi äter inte så mycket godis, vi väljer frukt istället.

– Jag älskar russin, nötter och choklad!

Svara på frågorna:

1. Vad äter familjen Rossi?

2. Vad äter familjen Rossi inte ?

3. Vad tycker du om att äta?

4. Vad tycker du inte om at äta?

Träna frågeordföljd

Skriv meningar. Börja med de ord som är markerade:

Exempel: äter / varje dag / du / till frukost / **vad**

A. Vad äter du till frukost varje dag?

1. äter / **när** / du / middag / på vardagar

-----?

2. alltid / man / äter / **vad** / på julafton / i Sverige

-----?

3. inte / brukar / frukost / **varför** / han / äta

-----?

4. du / pizza / **äter** / ibland

-----? – Ja, det gör jag.

5. din familj / alltid / samma tid / **äter**

-----? – Nej, inte alls.

6. på restaurang / **går** / ofta / ni

-----? – Nej, bara ibland.

Uttal – övningar

Fyll i de vokaler och konsonanter som saknas:

a eller å

Det är m____ndag. F____miljen Rossi v____knar klockan sju. De ____ker hemifrån klockan ____tta. De är på jobb och d____gis till klockan fem. På kvällen vilar de och läser s____gor. B____rnen badar och somnar. Vuxna f____r lite egentid.

a eller ä

Det ____r tisdag. Lova t____r bussen till jobbet. Hon jobbar som l____rare på en skola. Hon slutar klockan fyra v____rje dag. Sn____rt blir det somm____rlov. Lova ska åka till h____vet. Hon ____lskar att b____da i h____vet.

e eller ä

Det ____r onsdag. Åse stannar h____mma idag. Hen ____ter frukost och l____ser tidningen. S____dan går hen till en aff____r. Hen handlar lite kl____der. Det ____r fint v____der. Åse får mycket ____nergi av solen.

o eller ö

Det är t____rsdag idag. Aisha j____bbar hela dagen. Hon är busschauff____r i St____ckholm. Det är mycket f____lk ____verallt idag. Hon k____r mycket f____rsiktigt. Efter j____bbet tar hon en ____l på en kr____g med en k____mpis.

i eller y

Det är fredag. Irek f____rar sin födelsedag ____dag. Han är m____cket glad. Han köper mat och f____ra flaskor v____n. Gäster kommer klockan n____o. De ska l____ssna på mus____k och dansa. Det bl____r så kul!

sj-ljud – sj, sk, skj eller stj

Det är lördag, den ____ätte februari. Shaker vaknar klockan ____u. Hen är ____uk.

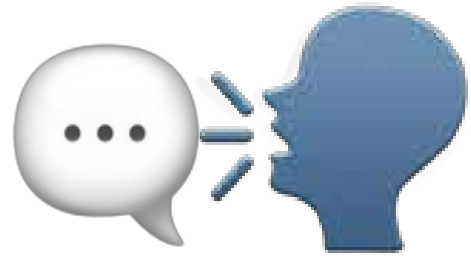
Ute ____iner solen. Shaker vill åka ____idor men det går inte. På kvällen får hen ____uts till akuten. Nu lyser ____ärnorna ute.

tj-ljud – tj, k eller ch

Det är söndag, den ____ugonde juli. Jacek ____ör bil till jobbet. Han __öper kaffe på vägen.

Han ____änner sig trött. Han läste en ____ock bok hela natten.

Idag efter jobbet åker han hem direkt, ____illar i soffan och äter ____ips.

Betoning – satser med adverbial

Träna betoning i satser med objekt och

tids- eller rumsadverbial:

Här betonar du verb och adverbial

De somnar klockan elva.

Jag jobbar på nattten.

Hon bor här.

Här betonar du objekt och adverbial

De talar spanska hemma.

Jag dricker kaffe på kvällen.

Hon äter middag nu.

Markera betoning själv!

Det snöar på vinternen.

Han sover nu.

Jag läser en bok på kvällen.

Hen lagar mat i köket.

Begreppsordlista

Asexuell

Asexuell kan användas av och för de som identifierar sig med begreppet på olika sätt. Vanligast är att asexuell används för att beskriva en person som aldrig eller under en period inte känner sexuell attraktion, inte har någon sexlust eller inte önskar inkludera andra fysiskt i sin sexuella praktik. Det kan också användas som ett paraplybegrepp och då inbegripa exempel som "demi-sexuell" – att bara känna sexuell attraktion till en annan person efter att ett djupt emotionellt band har uppstått, eller "autosexuell" – att bara vilja ha sex med sig själv. Begreppet används olika av olika personer.

BDSM

En förkortning som inkluderar flera sexuella uttryck: *bondage & disciplin* (B&D), *dominans och underkastelse* (Domination and submission, D&S) samt *sadism och masochism* (S&M). BDSM är en sexuell praktik, identitet och/eller preferens där utövarna har ett ömsesidigt erotiskt maktutbyte, ofta i form av dominans och underkastelse. Ibland ingår tillfogande av frivillig smärta som en del av det sexuella mötet. För vissa är det en sexuell läggning även om

det inte i lagens mening räknas som en sådan.

Bisexuell

En person som har förmågan att bli kär i eller attraherad av människor oavsett kön kan kalla sig bisexuell.

Bög

En person som oftast identifierar sig som kille/man och har förmågan att bli kär i och/eller attraherad av killar/män.

Cisperson

En person som identifierar sig med det vid födseln tilldelade könet. Cis är latin för "på samma sida".

Cisnormativitet

Antagandet att alla människor identifierar sig som det kön som har tillskrivits dem vid födseln och lever efter det könets sociala normer (kvinnligt/manligt).

Dragking/dragqueen

En person som använder sig av sociala attribut och symboler för att tänja på gränserna mellan manligt och kvinnligt. Ofta i syfte att underhålla eller för att på ett lekfullt sätt uttrycka en del av sin identitet.

Flata

En person som oftast identifierar sig som tjej/kvinna och som har förmågan att bli kär i och/eller attraherad av andra tjejer/kvinnor. Används ofta synonymt med lesbisk.

FTM/MTF

Förkortning för engelskans "Female to Male" = kvinna till man och "Male to Female" = man till kvinna. Ett sätt att beskriva den transition som en del transpersoner genomgår eller genomgått för att olika delar av könet (kropp, juridik och könsuttryck) ska stämma överens med personens könsidentitet.

Funktionsmaktsordningen

En struktur som värderar människor utifrån deras funktionsförmåga. Ju högre funktionsförmåga, eller funktionalitet, en person har desto högre status och mer makt får personen, medan personer som har olika funktionsnedsättningar utestängs eller osynliggörs. Funktionsmaktordningen gör att vissa typer av kroppar och funktionsnedsättningar kategoriseras som avvikande, då normen är en fullt fungerande kropp. I verkligheten har alla kroppar varierande former av

funktionalitet. Därför pratar man ibland om normbrytande funktionsvariationer eller normbrytande funktionalitet istället för funktionsnedsättningar. En kropps funktionalitet kan också variera under en livstid.

För att skjuta fokus från den som bryter mot normen till att kritisera den exkluderande strukturen pratar man ofta om tillgänglighet. Att prata om tillgänglighet istället för funktionshinder gör att det blir lättare att synliggöra vilka problem som finns i en viss miljö som hindrar personer från att vistas där eller delta aktivt, snarare än att se det som att problemet finns hos individer.

Funktionsnedsättning

En nedsatt funktionsförmåga i relation till vad som uppfattas som normen. Det kan handla om psykisk, kognitiv eller fysisk funktionsnedsättning.

Genderqueer (GQ)

En person som identifierar sig som mellan eller bortom könskategorierna kvinna och man kan kalla sig *genderqueer*. Genderqueer kan användas synonymt med ickebinär och intergender.

Hbtq

Ett paraplybegrepp för homosexuella, bisexuella, transpersoner och personer med queera uttryck och identiteter. H:et och b:et handlar om

sexuell läggning, alltså vem man har förmågan att bli kär i eller attraherad av. T:et handlar om hur man definierar och uttrycker sitt kön. Q:et från Queer kan röra både sexuell läggning, könsidentitet, relationer och sexuell praktik men kan också vara ett uttryck för ett kritiskt förhållningssätt till rådande normer. Första gången som förkortningen hbt förekom i tryck var i RFSL:s tidning *KomUt* år 2000. Syftet var att bredda tidigare använda uttryck som homo, böj och gay.

Hen/den

Könsneutrala pronomen som främst används om personer som varken identifierar sig som kvinnor eller män utan till exempel är *intergender*, *genderqueer* eller *ickebinära*. Hen och den används också i situationer då en persons könstillhörighet är okänd.

Heteronormativitet

Det system av normer som påverkar vår förståelse av kön och sexualitet. Enligt heteronormen är människor antingen tjej/kvinna eller kille/man och ingenting annat. Tjejer/kvinnor förväntas vara feminina och killar/män förväntas vara maskulina. Alla förväntas vara heterosexuella. Alla påverkas av normerna, oavsett om man följer dem eller inte. Att följa eller passera inom normen

ger ekonomiska, politiska och sociala fördelar. Att bryta mot heteronormen kan resultera i bestraffning i form av allt från tystnad till våld. (Se även tvåkönsnormen.)

Heterosexuell

En person som har förmågan att bli kär i och/eller attraherad av någon av ett annat kön än det egna.

Homofobi

En ideologi, uppfattning eller värdering som ger uttryck för en starkt negativ syn på homosexualitet eller homo- och bisexuella. Homofobin överlappar ofta med transfobin.

Homosexuell

En person som har förmågan att bli kär i och/eller attraherad av någon av samma kön.

Ickebinär

En person som identifierar sig som mellan, bortom eller med båda könskategorierna kvinna/man kan kalla sig ickebinär. Ibland används ickebinär som ett paraplybegrepp för olika könsidentiteter som inte följer tvåkönsnormen, till exempel intergender eller genderqueer. Ickebinär betyder inte samma sak för alla som definierar sig som det. En del känner sig som både tjej och kille. Andra känner att de befinner sig mellan de kategorierna. Många ickebinära identifierar sig inte med

något kön alls. En del ickebinära vill förändra kroppen med hormoner och/eller kirurgi.

Intergender

En person som identifierar sig som mellan eller bortom könskategorierna kvinna och man kan kalla sig intergender. Intergender kan användas synonymt med ickebinär och genderqueer.

Intersektionalitet

Ett perspektiv som används för att studera hur olika maktordningar hänger ihop med varandra och hur olika identiteter skapas som resultat av exempelvis religiositet, kön, sexualitet, klass och ålder. Hur de olika aspekterna hänger samman ser olika ut beroende på person, grupp och sammanhang.

Intersex/intersexualism

Ett antal olika tillstånd och diagnoser samlas under detta begrepp. Kortfattat en person med ett medfött tillstånd i vilket könskromosomerna, könskörtlarna (testiklar eller äggstockar) eller könsorganens utveckling är atypisk. "Inter" betyder "mellan" på latin och "sexus" betyder "kön". Interseuell betyder således "mellan könen". Det går att vara intersex och man, kvinna eller något annat. Intersex säger inte någonting om en persons sexuella läggning. En person som inte är intersex kallas för *dyadisk*.

Kön

Begreppet kön är ett system som i de flesta sammanhang används för att särskilja människor genom att dela in dem i grupperna kvinnor och män. Kön är dock mycket mer komplext än så. Kön kan brytas ned i fyra olika delar:

1. *Kropp*. Definieras utifrån inre och yttre könsorgan, könskromosomer och hormonnivåer. Rent kroppsligt finns det inte bara två kön utan kan ses som en skala.
2. *Juridiskt kön*. Det kön som står registrerat i folkbokföringen, i pass eller legitimation. Juridiskt kön framgår i Sverige också av näst sista siffran i personnumret. Alla barn som föds i Sverige tilldelas ett av två juridiska kön, baserat på om barnet har snopp eller snippa.
3. *Könsidentitet*. En persons självupplevda kön, det vill säga det kön man känner sig som (kvinna, intergender, genderqueer, ickebinär, man med mera).
4. *Könsuttryck*. Hur en person uttrycker sitt kön genom attribut till exempel kläder, kroppsspråk, frisyr, röst med mera.

Könsbegränsande behandling

Den numera etablerade termen för det som tidigare benämndes som "könsbyte" eller "könskorrigering". För att få rätt till könsbegränsande

vård i Sverige idag krävs en könsdysfori-diagnos. Denna ställs av psykiater vid någon av landets mottagningar som tillhandahåller könsidentitetsutredning.

Könsdysfori

Könsdysfori kan beskrivas som en stark och ihållande känsla av att vara tilldelad fel kön. Ofta är denna känsla förknippad med ett psykiskt lidande och kan medföra en nedsatt förmåga att fungera i vardagen. Personer med könsdysfori kan därför få tillgång till könsbegränsande vård och behandling.

Lesbisk

En person som oftast identifierar sig som tjej eller kvinna och som har förmåga att bli kär i och/eller attraherad av andra tjejer/kvinnor.

Normkritik

En pedagogisk metod för att skapa mer jämlikhet i samhället. Det handlar om att flytta fokus från individer och det som anses bryta mot normer till att titta på strukturer och ifrågasätta det som anses vara " normalt ". När man arbetar normkritiskt brukar man gå igenom tre steg:

1. Synliggöra och ifrågasätta normer.
2. Synliggöra fördelar för den som följer normen.
3. Granska egen position.

Monoamorös/Monogam

En person som har sexuella och/eller emotionella relationer med en person i taget kan kalla sig monoamorös eller monogam.

MTF/FTM

Förkortning för engelskans "Male to Female" = man till kvinna och "Female to Male" = kvinna till man. Ett sätt att beskriva den process som många transpersoner genomgår eller genomgått för att alla olika delar av könet (juridiskt, biologiskt och könsuttryck) ska bekräfta personens könsidentitet.

Pansexuell

Förmågan att attraheras sexuellt av personer oavsett kön. Ordet *pan* antyder att det finns ett spektrum av kön och inte bara två som ordet *bi* i *bisexuell* kan anses antyda. Vissa föredrar därför *pansexuell* som begrepp för att signalera att en ser sin sexuella läggning som bortom tvåkönsnormen.

Polyamorös/Polygam

Att ha sexuella och/eller emotionella relationer med fler än en person i taget. En person som väljer att ha sexuella och/eller emotionella relationer med fler än en i taget kan sägas vara polyamorös. Motsatsen till monoamorös/monogam.

Pronomen

Hon, han, hen och *den* – det en

person vill bli kallad när någon pratar om den i tredje person (t ex *hen* är snäll, jag tycker om *hen*). Pronomen kan hänga ihop med en persons kön/könsidentitet, men behöver inte göra det. Det går inte att se på en person vilket pronomen den har. Om man är osäker på en persons pronomen kan man fråga i ett enskilt samtal ("Vilket pronomen har du/Vilket pronomen vill du att jag använder om dig?"). En del föredrar att bli omnämnade med förnamn i stället för med pronomen. *Hen* och *den* används ibland också i situationer då en persons könstillhörighet är okänd.

Queer

Queer kan innebära olika saker. Begreppet grundar sig i kritik mot idéer om normalitet i fråga om kön och sexualitet och hur vi placeras i olika kategorier som alla tar utgångspunkt i heterosexualitet och könsbinaritet som norm. Med andra ord ett ifrågasättande av dominerande idéer om hur människor ska leva i sexuella relationer och andra relationer, hur vi ska bilda familj, hur vi ska uttrycka kön osv.

Det finns queerteori inom den akademiska världen, queeraktivism med folk som vill organisera sig för att förändra rådande normer och strukturer, och personer som kallar sig själva queer. Queer som identitet kan innebära en önskan att inte behöva defi-

niera sitt kön eller sin sexuella läggning, medan en del använder *queer* som ett sätt att beskriva sin könsidentitet eller sin sexualitet.

Rasifiering

En process som legitimerar personer utifrån en privilegierad position tillskriva andra vissa egenskaper, erfarenheter, åsikter eller kulturella attribut baserat på antaganden om deras hudfärg, etnicitet och religion, vilket medför exkludering och ojämlikhet.

Sexuell läggning

Sexuell läggning handlar om vem en person blir attraherad av eller kär i. Enligt svensk diskrimineringslag finns det tre olika sexuella läggningar: *Heterosexuell*, *bisexuell* och *homosexuell*. I praktiken använder dock personer fler ord än just *homo*, *hetero* och *bi* för att beskriva sin sexualitet.

Transfobi

En ideologi, uppfattning eller värdering som ger uttryck för en starkt negativ syn på transpersoner eller personer vars könsuttryck bryter mot normen. Transfobi överlappar ofta homofobi.

Transperson

En transperson är en person som inte alls eller delvis inte identifierar sig med det kön en har fått tilldelat vid födseln. Att vara transperson kan också innebära att en inte följer

rådande normer för hur en person med ett visst juridiskt kön ska vara, förutsatt att personen själv identifierar sig som transperson. Ordet trans är latin för "överskridande". Transperson är ett paraplybegrepp med många undergrupper och det går att vara transperson på många olika sätt. Begreppet rör könsidentitet och könsuttryck och har ingenting med sexuell läggning att göra.

Transsexuell

Transsexuell, eller transsexualism, är en medicinsk diagnos som i Sverige idag är en förutsättning för att få tillgång till nytt juridiskt kön och underlivskirurgi.

En person kan bara få diagnosen transsexuell under eget medgivande. Utöver tillgång till underlivskirurgi och nytt juridiskt kön får personer tillgång till andra delar av den könsbekräftande vården så som exempelvis hormonbehandling, överkroppskirurgi och röstträning. Denna process för att förändra kroppen brukar kallas *transition*.

Att vara transsexuell har inget med en persons sexuella läggning att göra. Som transsexuell kan en vara hetero, bi, pan, asexuell, homo eller något annat.

Transvestit

En person som klär sig i eller använder sig av andra attribut som traditionellt används av män respektive kvinnor. Transvestit är precis som andra begrepp en fråga om egendefinition. Alla människor som bryter mot exempelvis klädnormer kring kön är därmed inte transvestiter.

Tvåkönsnormen/könsbinaritet

Den norm i samhället som säger att alla människor tillhör ett av två befintliga kön, baserat på förmodad reproduktiv förmåga (anatom), att denna tillhörighet medför vissa egenskaper som är fundamentalt olika, samt att de två könen förhåller sig på vissa sätt till varandra. Normen får oss med andra ord att dela upp mänskligheten i två grupper och förutsätter att skillnaden mellan grupperna är större än skillnaden mellan individer inom grupperna. Tvåkönsnormen genomsyrar vårt tankesätt och alla sociala institutioner och funktioner i samhället. (Se även queer.)

Tvåsamhetsnormen

En norm som medför att det ses som positivt, eftersträvanvärt och normalt att ha eller vilja ha enbart en kärleks-

partner och att denna relation prioriteras över andra relationer, t ex vänskapsrelationer, och förtjänar en särskild status både i privatlivet men även i förhållande till samhällsinstitutioner och funktioner.

Tvåsamhetsnormen präglar exempelvis hur vi förväntas bilda familj (två föräldrar som lever i en kärnfamilj), hur vi förväntas organisera vår privatekonomi och hushåll, vem som har tillträde till besök och information om vi blir allvarligt sjuka osv. Tvåsamhetsnormen utgår ifrån äktenskapsstruktur, men återskapas även i parrelationen, som förväntas fungera ungefär som ett äktenskap.

Vithet/vithetsnormen

En struktur i samhället som innebär att det att vara vit medför fördelar socialt, ekonomiskt och politiskt, vilket påverkar vem som har och inte har makt. Vithetsnormen går hand i hand med rasism och rasifiering. Vithetsnormen existerar globalt och härstammar från kolonialismen, vilket innebär att vithet eller att vara ljushyad är en statusmarkör, även i länder där vita som etnisk grupp är en liten minoritet

